

تامین مالی در صنعت فلز پرنج

رویکردهای نوین تامین مالی

FINANCING

Reza Habibi

به نام خدا

ضرورت تامین مالی و نقش آن در صنعت برنج

تامین مالی درون سازمانی

افزایش سرمایه، سود انباشته، آورده نقدی سهامداران

تامین مالی برون سازمانی

بانکها و موسسات مالی اعتباری، تامین مالی جمعی

بازار سرمایه

اوراق اسلامی

- به فرآیندی که به دنبال ایجاد جمع آوری و افزایش منابع مالی یا سرمایه ای برای هر نوع مخارجی است تأمین مالی میگویند. تأمین مالی به فرآیند تأمین بودجه برای فعالیتهای تجاری خرید کالا یا سرمایه گذاری گفته می شود. تأمین مالی هنر و علم مدیریت وجه نقد است. هدف از تأمین مالی سرمایه گذاری، سودآوری کاهش ریسک و برطرف کردن نیازهای اقتصادی و اجتماعی بنگاه است. سود ناشی از کسب و کار، بنگاه از عوامل مهم تداوم فعالیت بنگاه اقتصادی تلقی گردیده و منبع مهمی برای تأمین مالی فعالیتهای عملیاتی بنگاه در آینده است. از نگرانی های بنگاههای اقتصادی در جهان تأمین منابع مطلوب مالی میباشد هر نوع فعالیت نیاز به منابع مالی دارد از این رو منابع مالی را به جریان حیاتی بنگاههای اقتصادی و سازمانهای کوچک و بزرگ تشبیه کرده اند. در حقیقت هدف اصلی از هر نوع فعالیت اقتصادی سودآوری است و کسب سود بدون وجود منابع مالی امکان پذیر نمیشود.

تعریف تأمین مالی

تأمین مالی ، ساختار سرمایه

ضرورت تامین مالی

تامین مالی در صنعت فلز برنج

- به فرآیندی که به دنبال ایجاد جمع آوری و افزایش منابع مالی یا سرمایه ای برای هر نوع مخارجی است تامین مالی میگویند. فلزات رنگین همواره یکی از گرانترین کالاهای موجود در بازار میباشد. تقریباً گردش ریالی سالانه این صنعت بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ همت میباشد . از اینرو تولید فلزات رنگین نیاز به سرمایه در گردش بالا بوده و نشاندهنده با اهمیت بودن در دسترس قرار گرفتن منابع مالی می باشد.
 - کاربرد تامین مالی در این صنعت در بخشهای سرمایه در گردش بابت خرید مواد اولیه و سرمایه ثابت با بت خرید ماشین آلات و ادوات تولید می باشد.
- یکی از ارکان تامین مالی در این صنعت چگونگی برخورد با دوره بازگشت کالا یا بعبارتی دوره وصول مقداری و ریالی مطالبات می باشد.(مطالبات ریالی اجرت و مقداری سفاله)

معیارهای انتخاب بهترین ابزار تامین مالی

Criteria for choosing the best financing tool.

معیارهای انتخاب بهترین ابزار تامین مالی عبارتند از:

Risk

ریسک

Returns

بازده

The volume of investment

حجم سرمایه گذاری

Financing horizon

افق تامین مالی

Availability

در دسترس بودن

معیارهای انتخاب بهترین ابزار تامین مالی

بهترین ابزار تامین مالی با توجه به شرایط داخلی شرکت و منبع تامین مالی کننده متفاوت میباشد و انتخاب آن با در نظر گرفتن این شرایط و معیارها امکان پذیر است. معیارهای انتخاب مناسب ترین روش تامین مالی به سه دسته معیارها و شرایط داخل شرکت، معیارهای منبع تامین مالی کننده و همچنین عوامل کلان اقتصادی - سیاسی تقسیم میشوند. فاکتورهای اصلی تعیین کننده منبع تأمین مالی مناسب هر شرکتی عبارتند از:

ریسک: شرکت یا پروژه ای که میخواهد تامین مالی نماید باید مصارف وجوه تامین مالی را مشخص کرده و با توجه به ریسک محل مصرف وجوه منبع تامین مالی را انتخاب کند. نمودار زیر سطح ریسک پذیری منابع تامین مالی مختلف را نشان میدهد.

نمودار ۱: سطح ریسک منابع تامین مالی

بازده: هر کدام از منابع تامین مالی بازده یا به عبارت دیگر سود یا بهره خاصی را از شرکت یا پروژه مطالبه دارند و شرکت یا پروژه باید میزان بهره ای را که میتواند در قبال تامین مالی بپردازد

باید مدنظر گرفته و سپس با توجه به بازده مورد انتظار هر کدام از منابع تامین مالی به سراغ آنها برود نرخ بازده مورد انتظار هر کدام از منابع با توجه به ریسکی که آنها قبول میکنند تعیین میگردد و هرچه منبع مالی ریسک بیشتری را در قبال شرکت یا پروژه قبول کند به تناسب آن بازده بیشتری را قبول میکند نمودار زیر بازده مورد انتظار منابع تامین مالی مختلف را نشان می دهد.

نمودار ۲ - بازده مورد انتظار منابع تامین مالی

حجم سرمایه گذاری (تامین مالی): مدیران مالی شرکتها و پروژه ها باید توجه داشته باشند که میزان سرمایه یا منابع مورد نیاز برای شرکت یا پروژه چه میزان میباشد و متناسب با منابع مورد نیاز و ظرفیت سنجی منابع تامین مالی اقدام به انتخاب منبع تامین مالی نمایند. نمودار زیر نشان دهنده حجم سرمایه گذاری (قدرت منابع در تامین مالی) منابع مالی در شرکت یا پروژه میباشد.

نمودار ۳- حجم سرمایه گذاری منابع برای تامین مالی شرکت یا پروژه

افق تامین مالی: هر کدام از منابع تامین مالی با توجه به ساختاری که دارند افق زمانی تامین مالی خاصی را دارند که مدیران مالی شرکتها باید با توجه به محل مصرف وجوه تامین مالی منبع تامین مالی خود را انتخاب کنند نمودار زیر منابع تامین مالی را به ترتیب افق زمانی از کوتاه مدت به دراز مدت نشان می دهد.

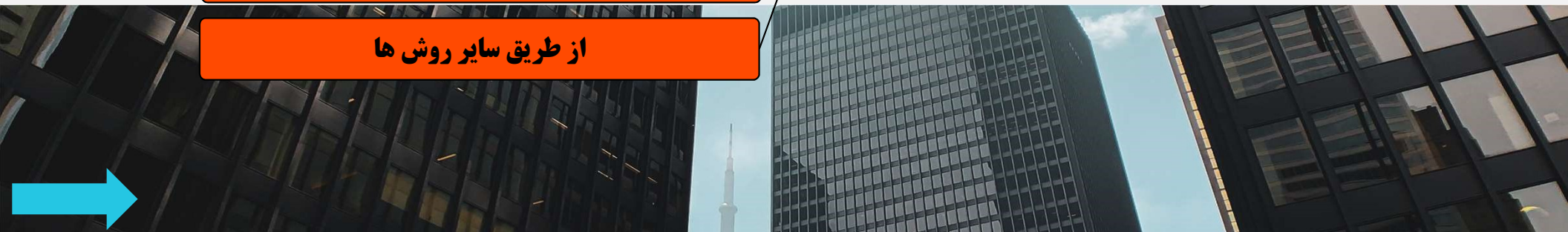
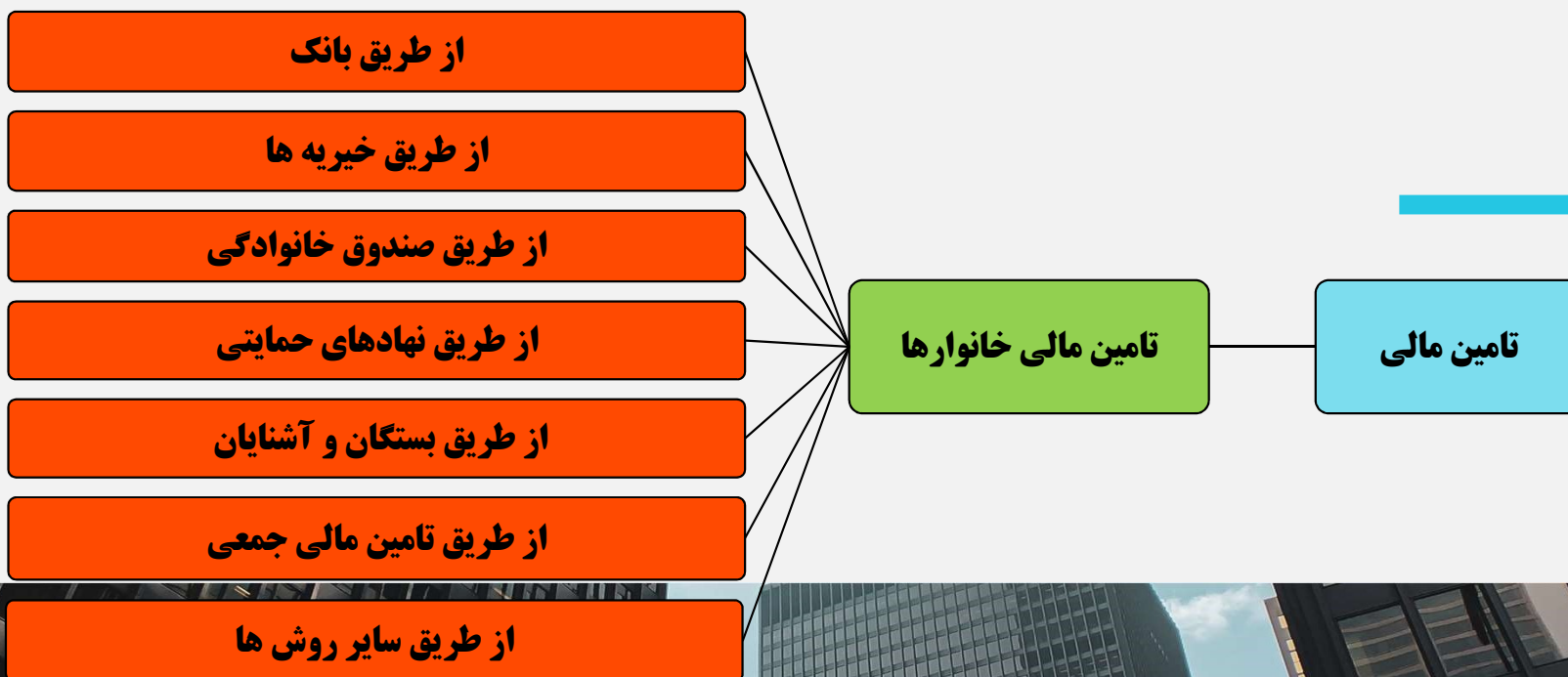
نمودار ۴- افق زمانی منابع تامین مالی

در دسترس بودن: یکی دیگر از معیارهای انتخاب روش تامین مالی میزان در دسترس بودن و امکان پذیری استفاده از آن روش و ابزار مالی است.

مدل ها و روش های تامین مالی

خانوارها، بنگاه ها و دولت ها به منظور انجام فعالیت های اقتصادی، نیازمند منابع مالی هستند که این منابع را از محل های مختلف و از طریق بستر نظام مالی از دارندگان مازاد منابع مالی تامین می نمایند. در این نمودار راه های تامین مالی خانوارها، بنگاه ها و دولت ارائه شده است.

از منابع درون بنگاه (داخلی)

از منابع بیرون بنگاه (خارجی)

تامین مالی بنگاه ها

تامین مالی

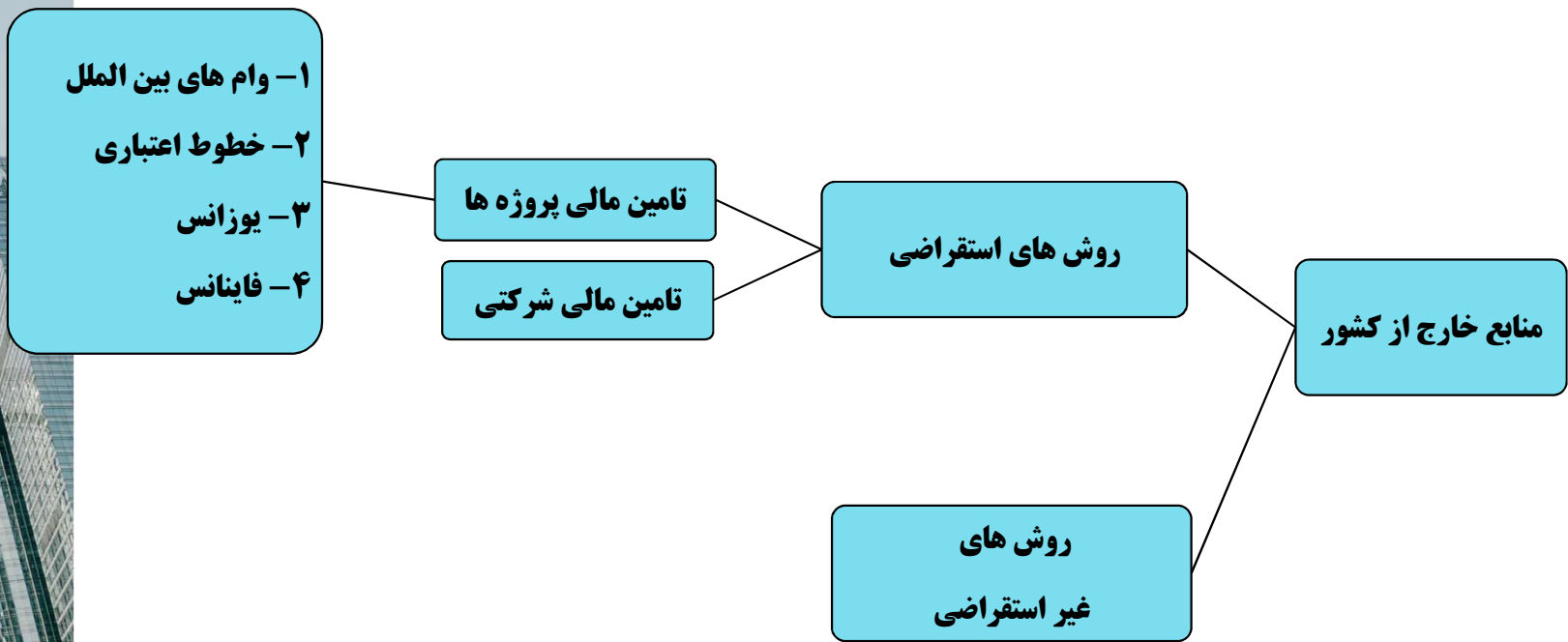
۱- از طریق بازار سرمایه

۲- از طریق بانکها و موسسات اعتباری

۳- از طریق لیزینگ و بیمه

۴- از طریق صندوق توسعه ملی

منابع داخل کشور

روش های غیر استقراضی

سرمایه گذاری مستقیم

سرمایه گذاری غیر مستقیم

روش های تجارت متقابل

تامین مالی پروژه

۱- تملک

۲- سرمایه گذاری مشترک

۳- مشارکت در تولید

۴- سایر

۱- معاملات نهایی (پایایی)

۲- خرید متقابل

۳- معامله بای یک

۴- معامله آفست

۵- مبادله انتقالی

۱- ساخت، بهره برداری، واگذاری (BOT)

۲- ساخت، بهره برداری، مالکیت (BOO)

۳- ساخت، اجاره، انتقال (BLT)

۴- ساخت، اجاره، بهره برداری (BLO)

۵- طراحی، ساخت، بهره برداری، نگهداری (DBOM)

۶- احیا، بهره برداری، انتقال (ROT)

۷- احیا، بهره برداری، مالکیت (ROO)

مدل ها و روش های تامین مالی بنگا هها

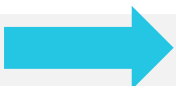
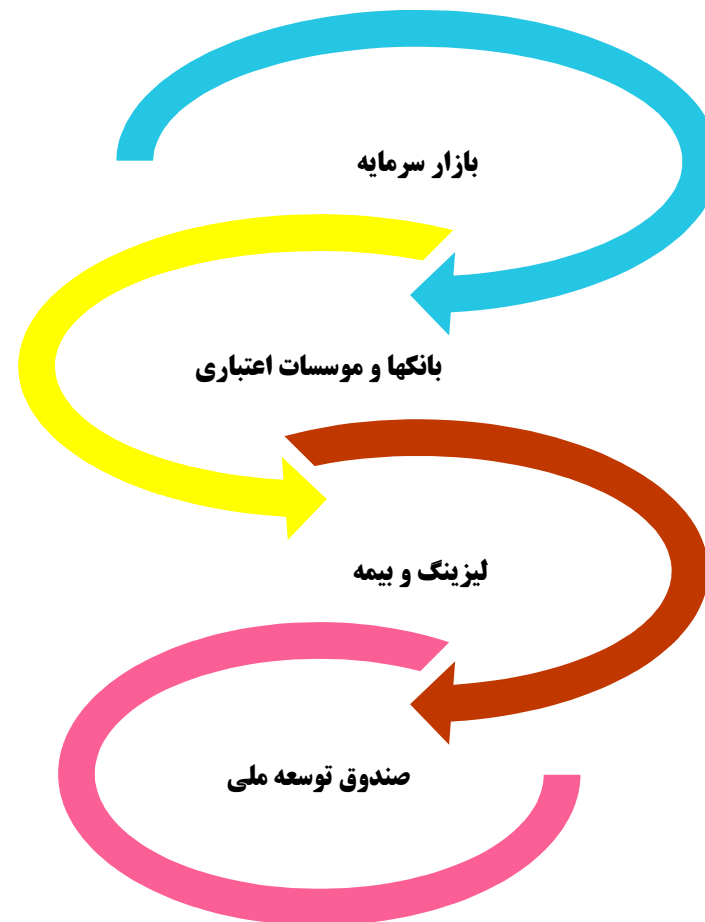
شرکت ها در تصمیمات تامین مالی، با دو منبع تامین مالی داخلی و تامین مالی خارجی روبرو هستند. وظایف اصلی مدیران، حداکثر کردن ثروت سهامداران است، تأثیر رو شهای تامین مالی و نحوه مصرف عواید حاصل از این رو شها بر بازده آتی سهام، برای آنان از اهمیت به سزایی برخوردار است. همچنین، روش تامین مالی م ی تواند بر سود هر سهم، ریسک مالی و درصد مالکیت سهامداران، تأثیر بگذارد.

تامین مالی از منابع درون بنگاه (داخلی)

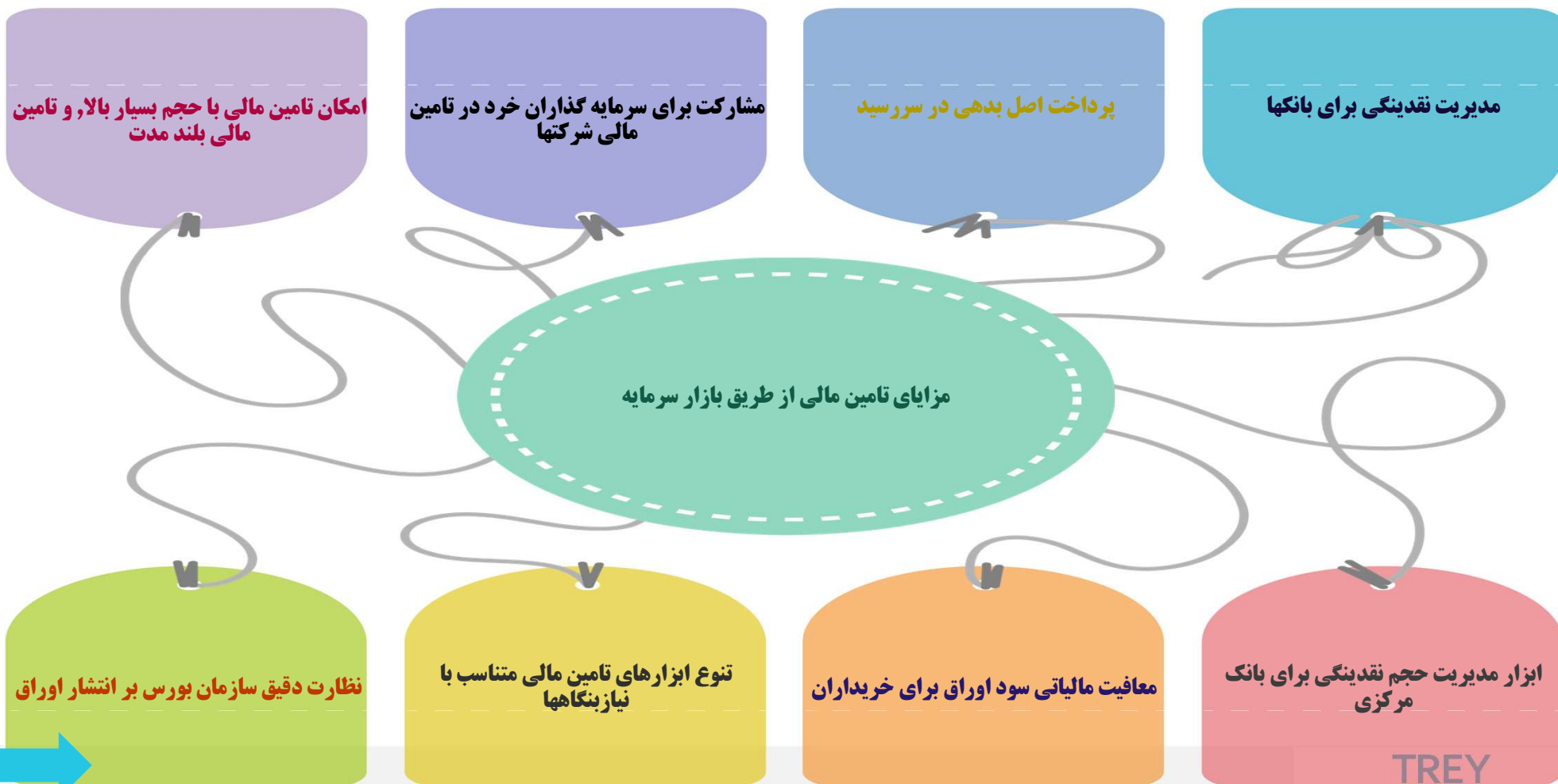
معمولاً مدیران و سهامداران بنگا ههای اقتصادی که در سا لهای اولیه فعالیت خود قرار دارند بامشکل اخذ وام و اعتبار مواجه هستند، تامین مالی داخلی را به دلیل کم هزین هترین بودن به سایر رو شهای تامین مالی ترجیح می دهند. انواع رو شهای تامین مالی داخلی شامل سود انباشته، اندوخته های قانونی و احتیاطی، فروش داراییها، عاملیت حسا بهای دریافتی و کارت های اعتباری و جاری شرکا میباشد که برای ادامه فعالیتهای عملیاتی با کمترین هزین ه سرمایه مورد استفاده قرار می گیرد..

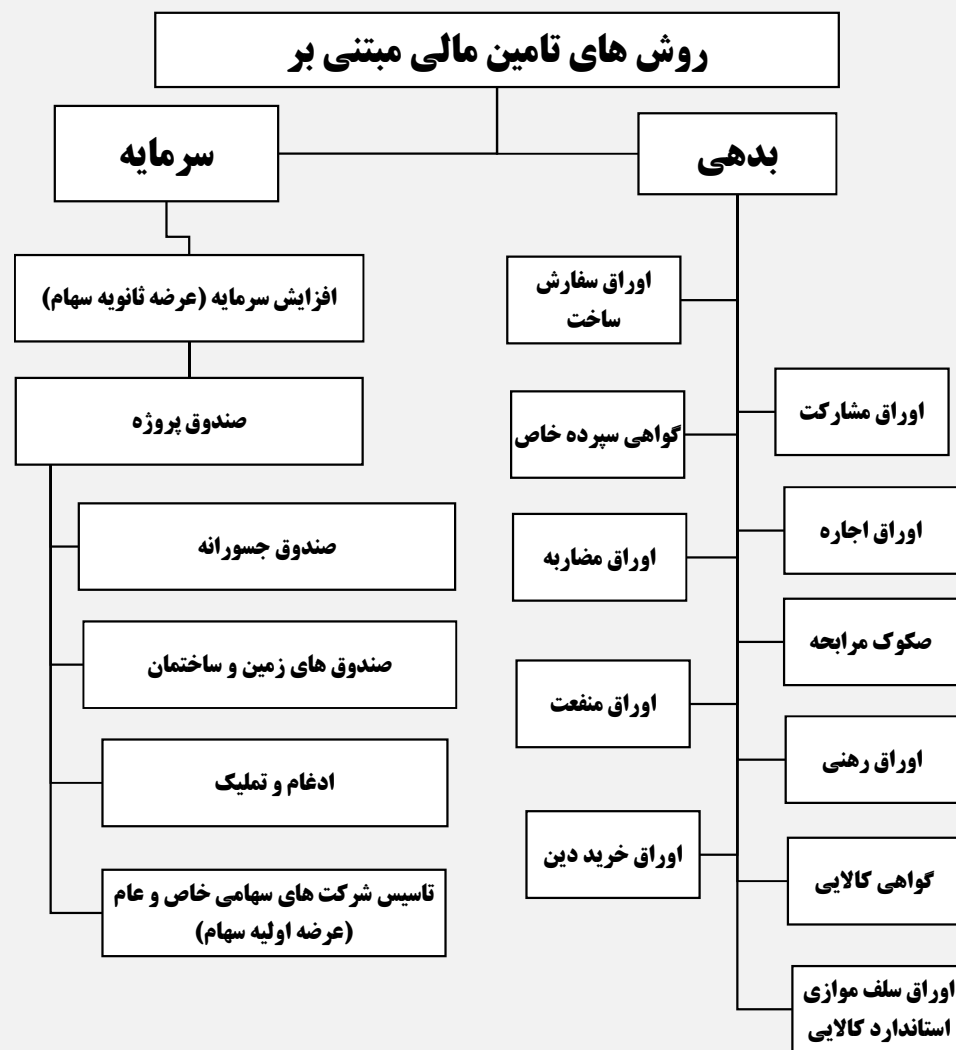
تامین مالی از منابع بیرون بنگاه (خارجی)

در بسیاری از پروژه های مهم بنگا ههای اقتصادی، امکان تامین مالی داخلی وجود نداشته و درچنین شرایطی بنگاه ها برای تامین وجه نقد سرمایه گذاری و وجه نقد سرمایه در گردش و اطمینان از فروش بیشتر کالا، به تامین منابع مالی خارجی گرایش پیدا می کنند. تامین منابع خارجی به دوبرخش منابع داخل کشور و منابع خارج کشور طبقه بندی می شود.

تامین مالی از طریق بازار سرمایه

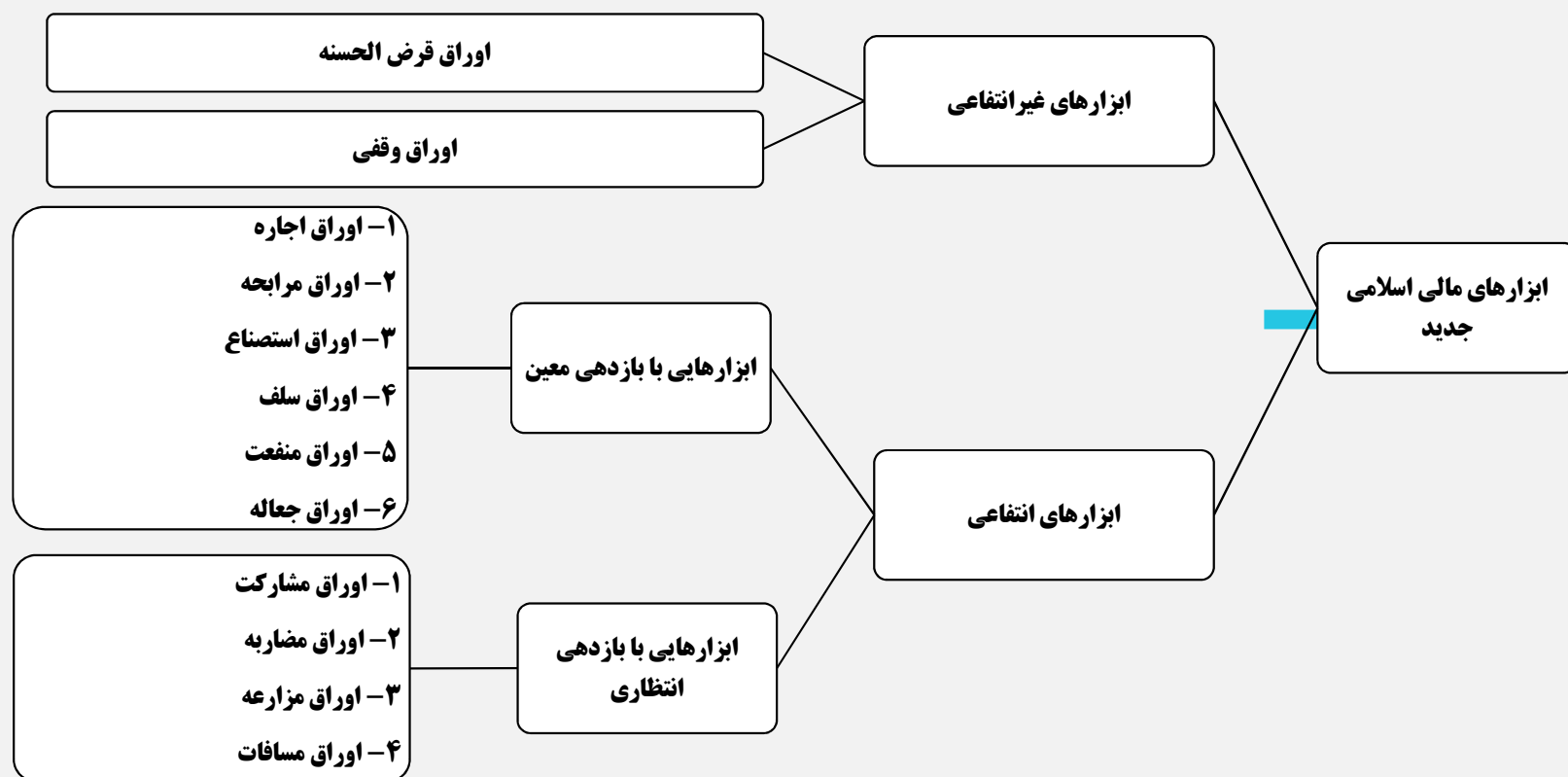
صکوک

اوراق مالی اسلامی

تامین مالی از طریق ابزارهای مالی اسلامی (صکوک)

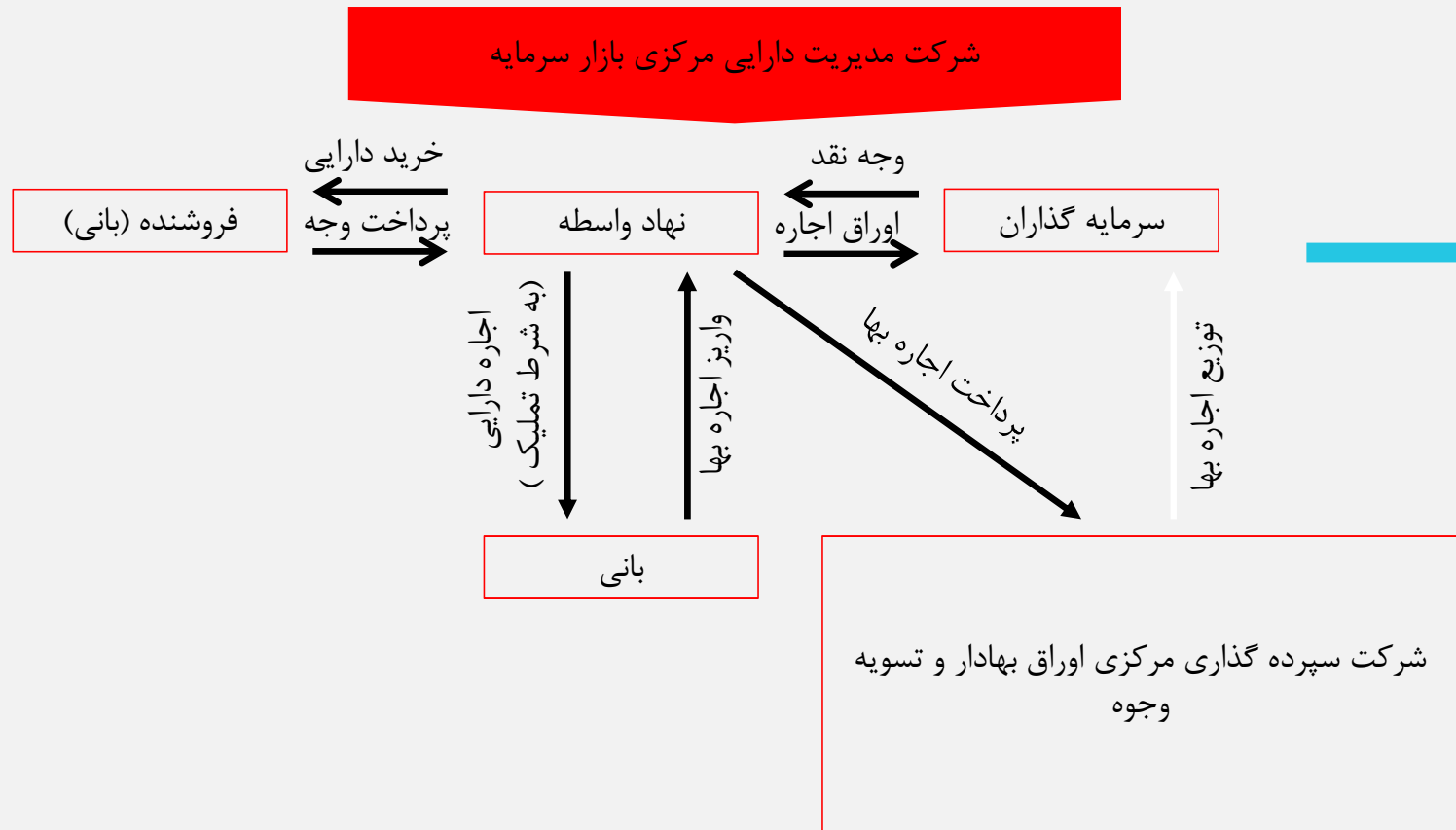
ابزارهای مالی اسلامی یا همان صکوک اوراق بهادار با ارزش مالی یکسان و قابل معامله در بازارهای مالی هستند
این اوراق بر پایه یکی از قراردادهای مورد تایید شرع طراحی شده و دارندگان آن به صورت مشاع مالک یک یا
مجموعه ای از داراییها و منافع حاصل از آنها هستند.

صکوک ابزار نوینی است که در کشورهای اسلامی به جای اوراق قرضه به کار گرفته میشود این اوراق مبتنی بر دارایی با درآمد ثابت یا متغیر قابل معامله در بازار ثانویه و بر اساس اصول شریعت است اوراق صکوک باید خود دارای ارزش بوده و نمیتوانند بر اساس فعالیتهای سفته بازی باشند ساختار اجمالی طبقه بندی اوراق بهادار اسلامی (صکوک) به شرح زیر میباشد:

مدل عملیاتی انتشار اوراق اجاره

در نمودار زیر مدل عملیاتی انتشار اوراق اجاره نشان داده شده است:

شرایط انتشار اوراق اجاره

بانی باید دارای شرایط زیر باشد:

- ۱- شخص حقوقی غیر دولتی که قالب حقوقی آن سهامی یا تعاونی باشد.
- ۲- مجموع جریان نقدی حاصل از عملیات آن در دو سال مالی اخیر مثبت باشد.
- ۳- حداکثر نسبت مجموع بدهی ها به دارایی های آن ۹۰ درصد باشد.
- ۴- اظهار نظر بازررس و حسابرس شرکت در خصوص صورت های مالی دو دوره مالی اخیر آن مردود یا عدم اظهار نظر نباشد.

انواع دارایی قابل قبول برای اوراق اجاره

دارایی های قابل قبول جهت انتشار اوراق اجاره به شرح زیر می باشند:

- زمین
- ساختمان و تاسیسات
- ماشین آلات و تجهیزات
- وسایل حمل و نقل

اوراق مرابحه:

اوراق بهاداری هستند که دارندگان آنها به صورت مشاع مالک دارایی مالی (دینی) هستند که بر اساس قرارداد مرابحه حاصل شده است این اوراق بازدهی ثابت داشته و قابل خرید و فروش در بازار ثانوی میباشند مرابحه قرارداد فروشی است که فروشنده به وسیله آن قیمت تمام شده کالا، اعم از قیمت، خرید هزینههای حمل و نقل نگهداری و سایر هزینه های مرتبط را به اطلاع مشتری میرساند سپس با افزودن مبلغ یا درصدی به عنوان سود به وی میفروشد. اوراق مرابحه به سه دسته اوراق مرابحه تامین مالی، اوراق مرابحه تشکیل سرمایه شرکتهای تجاری و اوراق مرابحه رهنی تقسیم میشوند رویه اجرایی انتشار اوراق مرابحه تامین مالی به

شرح زیر است:

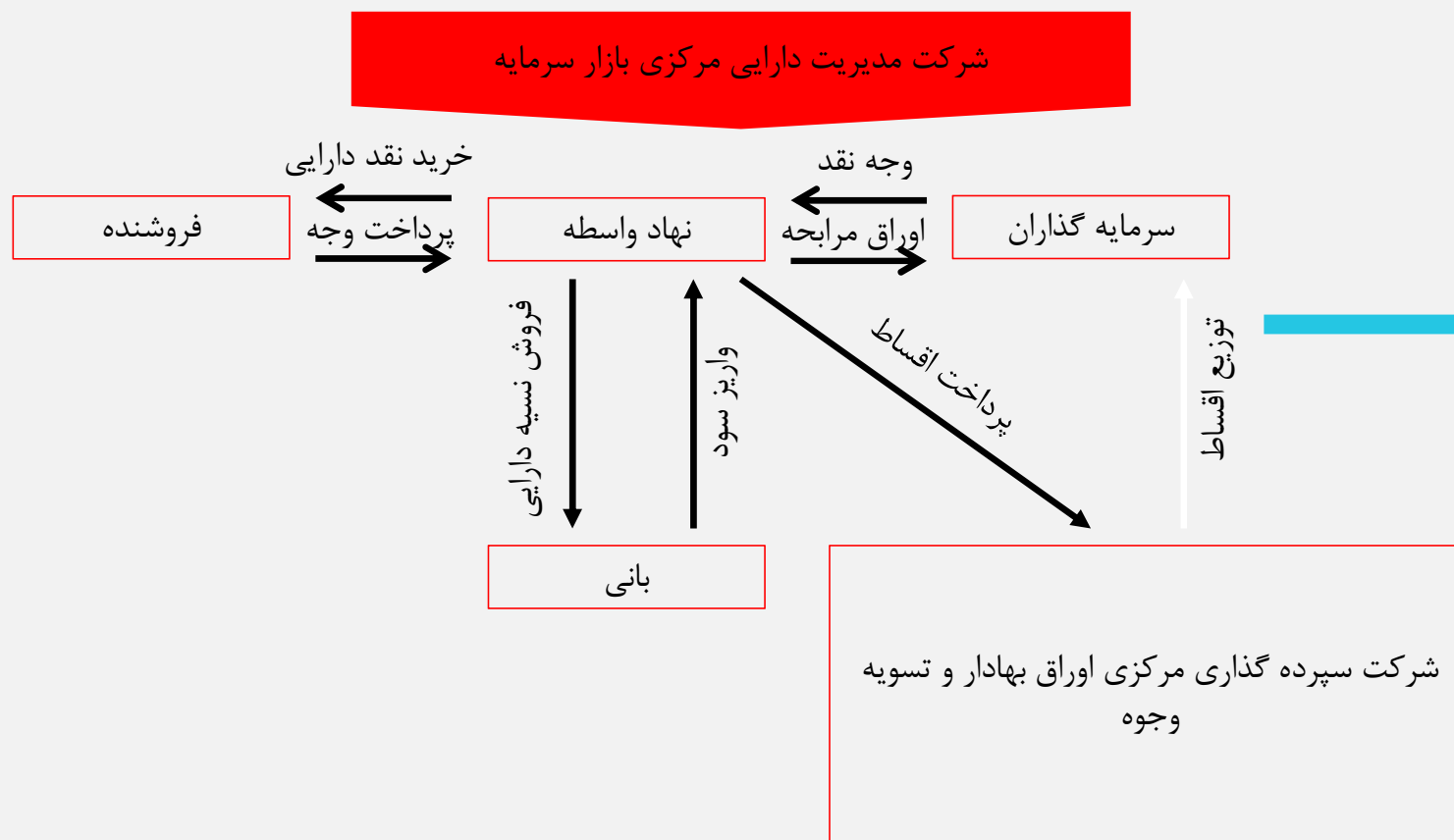
۱ در این روش، بانی پس از ارایه درخواست خود مبنی بر نیاز به تامین مالی جهت خرید با مراجعه به امین شرکت مدیریت دارایی بازار سرمایه شرکت واسط را تشکیل میدهد.

۲- نهاد واسط بعد از کسب مجوزهای لازم اوراق بهادار مرابحه را منتشر نموده و وجوه حاصل از انتشار اوراق را جمع آوری میکند سپس به وکالت از طرف سرمایه گذاران کالا مواد اولیه مورد نیاز بانی را خریداری نموده و به قیمتی بالاتر به بانی به صورت اقساطی میفروشد.

۳- بانی کالا را از واسط تحویل گرفته و اقساط خود را در موعد مقرر پرداخت میکند.

۴- نهاد واسط اقساط اوراق را از طریق شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به سرمایه گذاران پرداخت مینماید.

مدل عملیاتی انتشار اوراق مرابحه تامین مالی

اوراق استصناع (سفارش ساخت): شرکتهای دولتی و خصوصی که درصدد احداث یا توسعه پروژه خاصی هستند میتوانند با استفاده از اوراق بهادار، استصناع به احداث پروژه اقدام کنند و قیمت آن را طبق زمانبندی معینی از محل بودجه سالانه یا از طریق واگذاری واحدهای ساخته شده به تدریج بپردازند رویه اجرایی انتشار اوراق استصناع به شرح زیر است

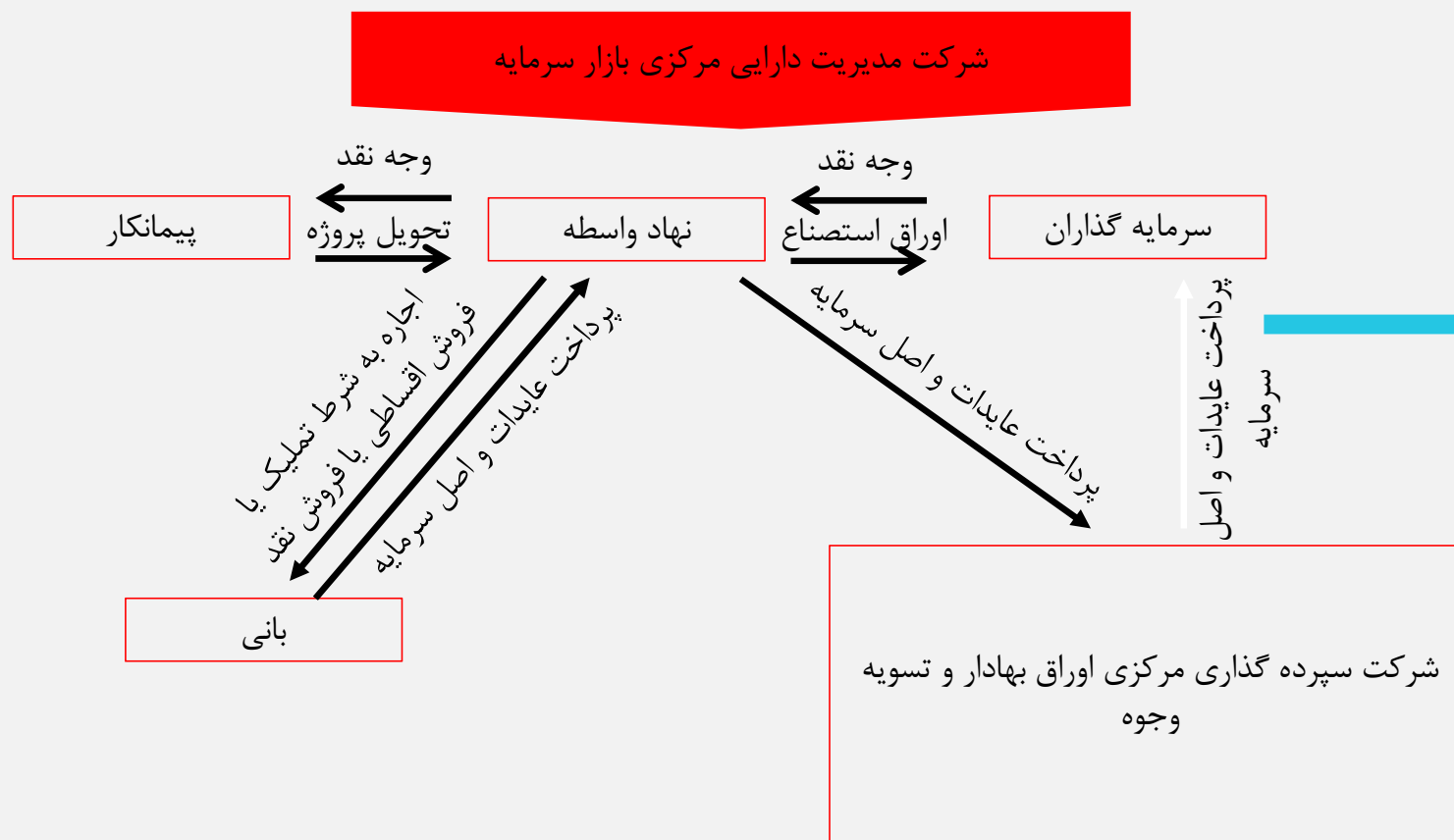
۱- در این روش بانی مانند یک وزارتخانه، شهرداری شرکت دولتی یا (خصوصی با مراجعه به شرکت مدیریت دارایی مرکزی بازار سرمایه و تشکیل شرکت واسط متعهد میشود چنانچه واسط کالا یا پروژه خاصی را احداث یا تولید نماید آن را از واسط به صورت اجاره به شرط تملیک یا خرید اقساطی دارایی یا خرید نقدی دریافت کند.

۲- واسط طبق قرارداد، استصناع ساخت کالا یا پروژه مورد نظر را به پیمانکار سفارش میدهد و در مقابل متعهد میشود قیمت کالا یا پروژه را طبق زمانبندی مشخص بپردازد واسط بعد از کسب مجوزهای لازم اوراق استصناع را منتشر نموده و وجوه حاصل از انتشار اوراق را جمع آوری میکند سپس به وکالت از طرف آنان قیمت پروژه را به پیمانکار می پردازد.

۳- واسط کالا یا پروژه را از پیمانکار تحویل، گرفته به وکالت از طرف صاحبان اوراق در اختیار بانی قرار می دهد.

۴- بانی اصل و عایدات اوراق را از طریق شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به سرمایه گذاران پرداخت مینماید

مدل عملیاتی انتشار اوراق مرابحه استصناع (سفارش ساخت)

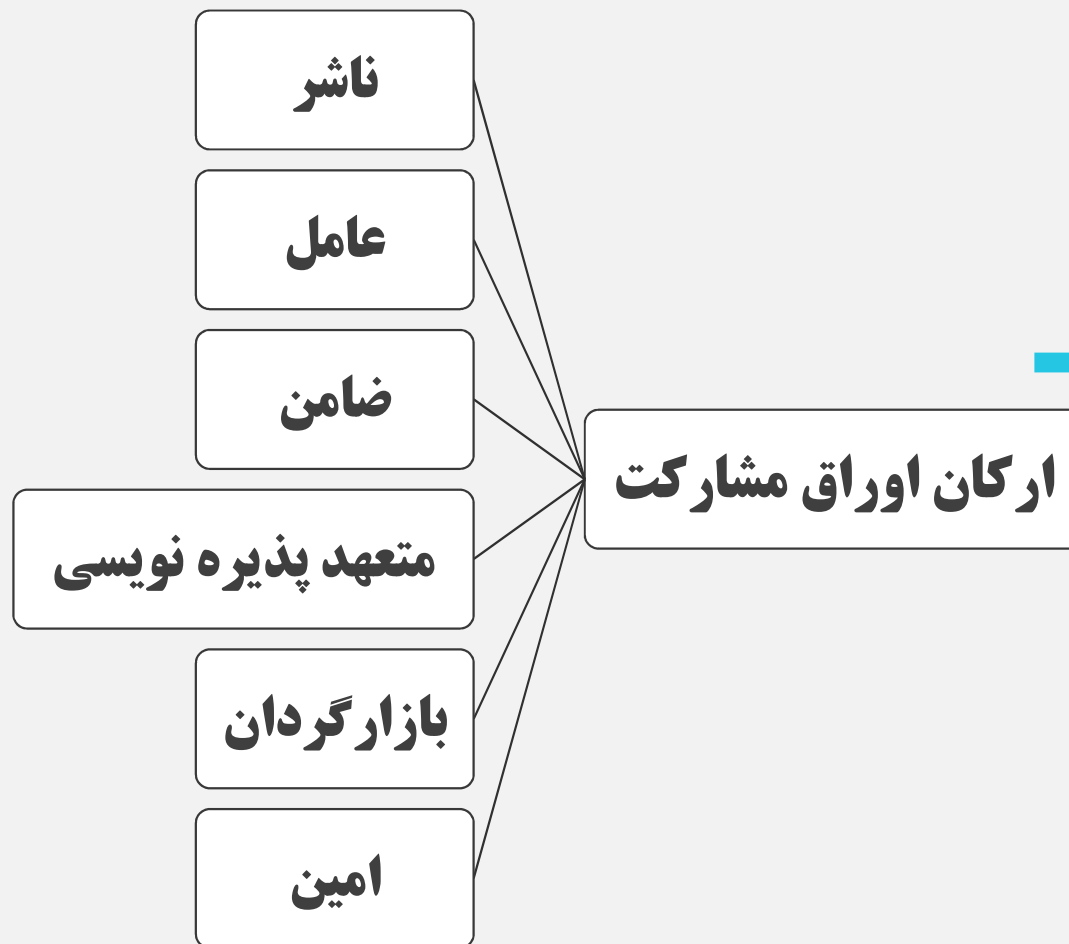
مراحل ذکر شده در بخش دوم اقدام نمایند در غیر این صورت جهت تعیین معافیت یا شمول ثبت نزد سازمان باید مراحل بخش نخست را رعایت نمایند مراحل انجام امور به شرح زیر است:

- تعیین معافیت یا شمول ثبت: ناشر اوراق مشارکت برای انتشار و عرضه این اوراق باید نسبت به تعیین وضعیت معافیت از ثبت نزد سازمان یا عدم معافیت اوراق در دست انتشار خود اقدام نماید ناشر اوراق مشارکت باید به منظور تعیین معافیت یا عدم معافیت اوراق در دست انتشار خود مدارک و مستندات زیر را برای سازمان ارسال نمایند
- استعلام ثبت
- مستندات و مجوزهای قانونی انتشار اوراق مشارکت اخذ شده از مراجع ذی صلاح

صدور مجوز انتشار و عرضه اوراق مشارکت:

ناشری که اوراق مشارکت در دست انتشار آن مشمول ثبت نزد سازمان اعلام گردیده به یکی از نهادهای مالی دارای مجوز مشاوره عرضه مراجعه مینماید

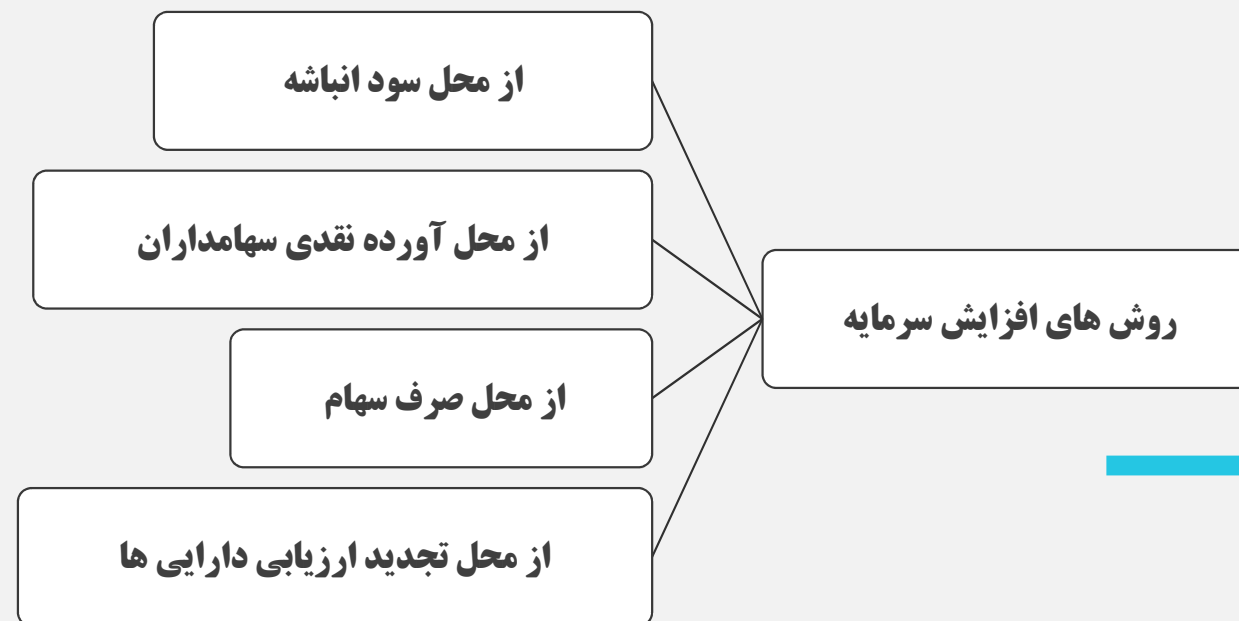
ارکان اصلی اوراق مشارکت

- اوراق قرض الحسنه: اوراق بهاداری است که بر اساس قرارداد قرض بدون بهره منتشر میشود و به موجب آن قرارداد ناشر اوراق به میزان ارزش اسمی آنها از دارندگان اوراق استقراض می کند و به همان مقدار به آنان بدهکار است و بایستی در سررسید معین یا عندالمطالبه به آنان بپردازد.
- اوراق وقفی: اوراق بهاداری با نامی است که به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین زمان احداث پروژه منتشر میشود و به واقفینی که قصد مشارکت در طرحهای عام المنفعه را دارند واگذار میگردد

تامین مالی از طریق افزایش سرمایه

افزایش سرمایه یکی از روشهای تامین مالی شرکتهاست شرکتهای برای اینکه بتوانند فعالیت های خود را توسعه دهند و قدرت رقابت خود را حفظ و یا افزایش دهند اقدام به افزایش سرمایه می کنند در برخی از مواقع نیز این کار به منظور اصلاح و بهبود ساختار مالی شرکت صورت میگیرد این تامین منابع مالی جدید میتواند به شکلهای مختلفی صورت پذیرد. تفاوت اصلی میان انواع روشهای افزایش سرمایه به محل تامین این منابع جدید باز میگردد که در ادامه انواع روشهای افزایش سرمایه توضیح داده میشود

افزایش سرمایه از محل سود انباشته

طبق قانون تجارت شرکتها موظفند سالیانه درصدی از سود خود را نگهداری کنند. این سود در حسابی تحت عنوان سود انباشته در صورتهای مالی شرکت ثبت می.شود در مواقعی که شرکت سود انباشته مناسبی دارد تصمیم میگیرد که افزایش سرمایه خود را از این روش انجام بدهد و با این کار منابع جدید مورد نیاز خود را تامین کند پس در روش سود انباشته عملا جریان نقدینگی جدید به شرکت وارد نمی شود.

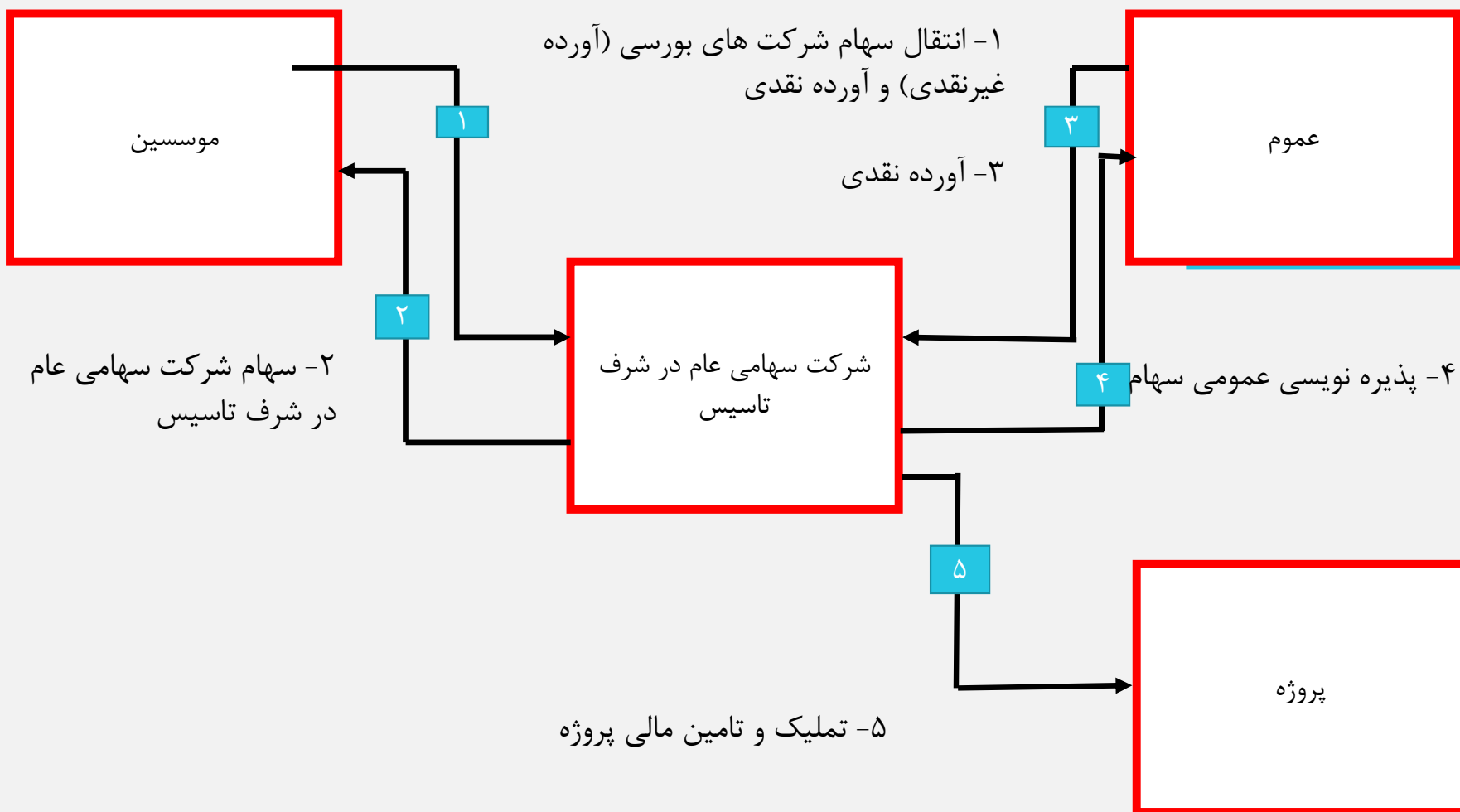

تاسیس شرکت سهامی عام به منظور تامین مالی پروژه ها (به اختصار شرکت پروژه گفته میشود):

به توجه این که پروژه های ملی زیادی در کشور هستند که با پیشرفت خوبی همراه بوده اما قابلیت استفاده و مشارکت مردم را ندارند و بسیاری از این پروژه ها نیاز ارزی نداشته و تنها نیاز ریالی دارند اما ساختار آنها به گونه ای است که از طریق ابزارهایی مانند اوراق بدهی نیز نمیتوان نسبت به تأمین مالی آنها اقدام کرد این ملاحظات منجر به آن شد تا طرحی تحت عنوان شرکت سهامی عام توسعه پروژه ارائه شود و فرآیند آن بدین ترتیب خواهد بود که پروژههای دارای توجیه و پیشرفت اقتصادی و یا پروژه های با وضعیت پیشرفت بالا هدف گذاری میشود.

موسسین این شرکت کسانی هستند که اجرای پروژه را برعهده داشته و یا هلدینگهایی هستند که سهام مازاد داشته و حاضرند سهام خود را به عنوان آورده غیر نقدی بیاورند و یا افرادی هستند که میتوانند آورده نقدی داشته باشند و به عنوان موسسین پروژه حداقل باید ۵۰ درصد سرمایه شرکت را به شکل نقدی و غیر نقدی تعهد کنند بقیه دارایی این شرکت سهامی عام در قالب پذیره نویسی سهام به قیمت اسمی از مردم پذیره نویسی خواهد شد تا با این منابع پروژه ها اجرایی و عملیاتی شوند بعد از پذیره نویسی شرکت میتواند اقدام به تصاحب تمام یا بخشی از پروژه ها کرده و یا در پروژه ها مشارکت کند تا پروژه اجرایی شده و به بهره برداری برسد. شایان ذکر است دستورالعمل تشکیل شرکت سهامی عام پروژه در تاریخ ۹۹/۱۱/۱ توسط سازمان بورس و اوراق بهادار به تصویب رسیده است.

تاسیس شرکت سهامی عام به منظور تامین مالی پروژه

تامین مالی از طریق صندوق زمین و ساختمان

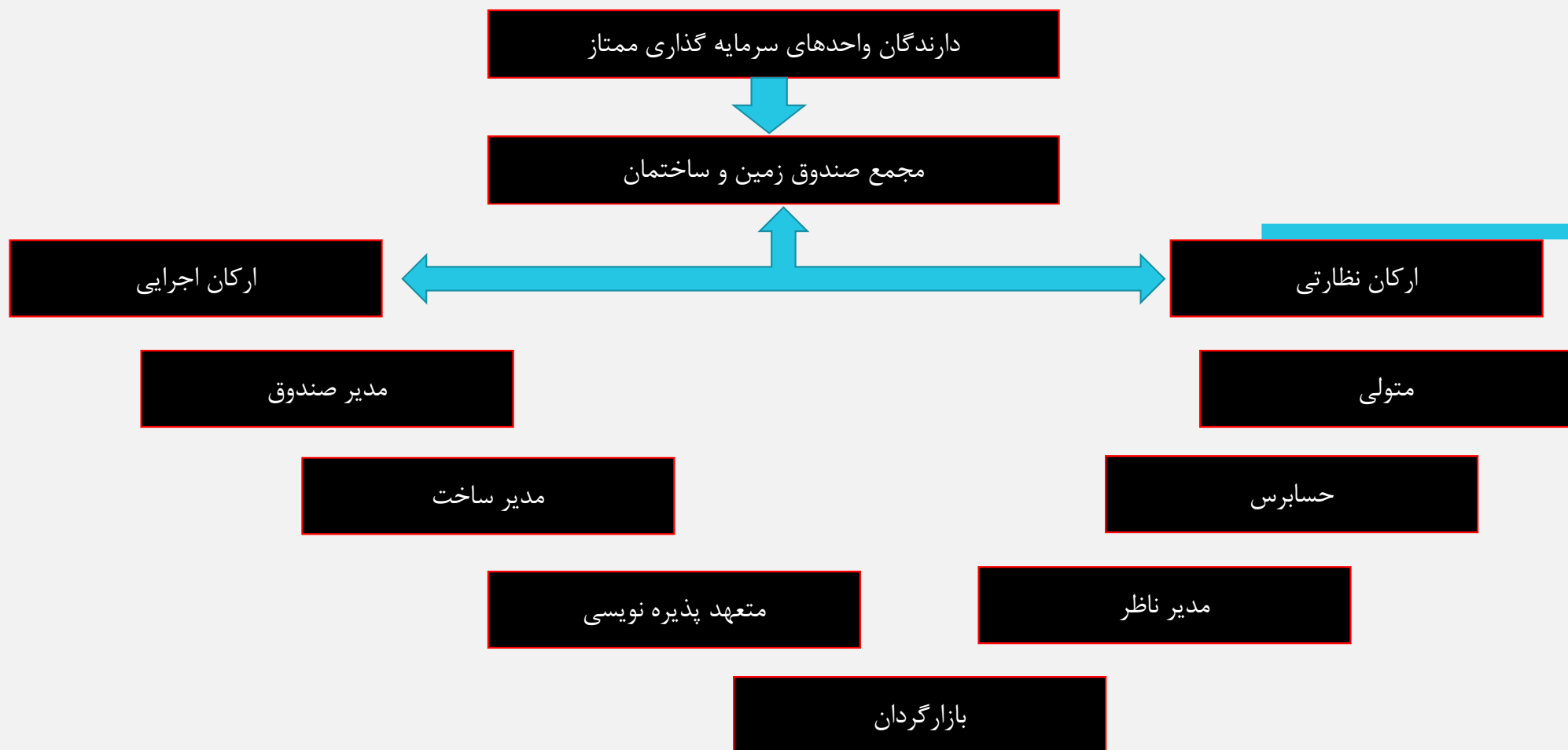
صندوق زمین و ساختمان نهاد مالی است که با اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار تاسیس شده و به جمع آوری سرمایه از عموم و تخصیص آن به سرمایه گذاری در ساخت پروژه ساختمانی مشخص و فروش واحدهای ساختمانی آن می پردازد. این صندوقها با هدف جذب منابع مالی برای پروژه های ساختمانی شکل گرفته و افزون بر وام گزینه جدیدی را برای تامین منابع مورد نیاز پیش روی سازندگان قرار می دهد.

صندوق های سرمایه گذاری زمین و ساختمان نخستین نهاد مالی است که بازار سرمایه را به بازار مسکن پیوند میزند و با هدف تامین منابع مالی پروژه های بزرگ ساختمانی از طریق جلب مشارکت پس اندازهای خرد و کلان اقشار مختلف جامعه و کاهش اتکا به سیستم پولی و بانکی در کشور تاسیس شدهاند و بر پایه برون سپاری فعالیت به اشخاص حقوقی و متخصص به فعالیت می پردازند. این صندوقها با تبدیل یک زمین یا پروژه ساختمانی به اوراق بهادار واحدهای صندوق این امکان را برای مالکان پروژه فراهم میکنند که در صورت نیاز بخشی از آن را فروخته و تبدیل به نقد کنند.

وقتی صندوق زمین و ساختمان تاسیس شد و سرمایه گذاران در آن سرمایه گذاری کردند، پروژه ساختمانی شروع میشود. صندوق های زمین و ساختمان با پایان طرح، خاتمه مییابند (صندوق های سرمایه گذاری عمر مفید و محدود دارند). بنابراین نقش اصلی صندوق های زمین و ساختمان، تقویت جایگاه عرضه است.

ارکان صندوق زمین و ساختمان

فرآیند اجرایی صندوق زمین و ساختمان:

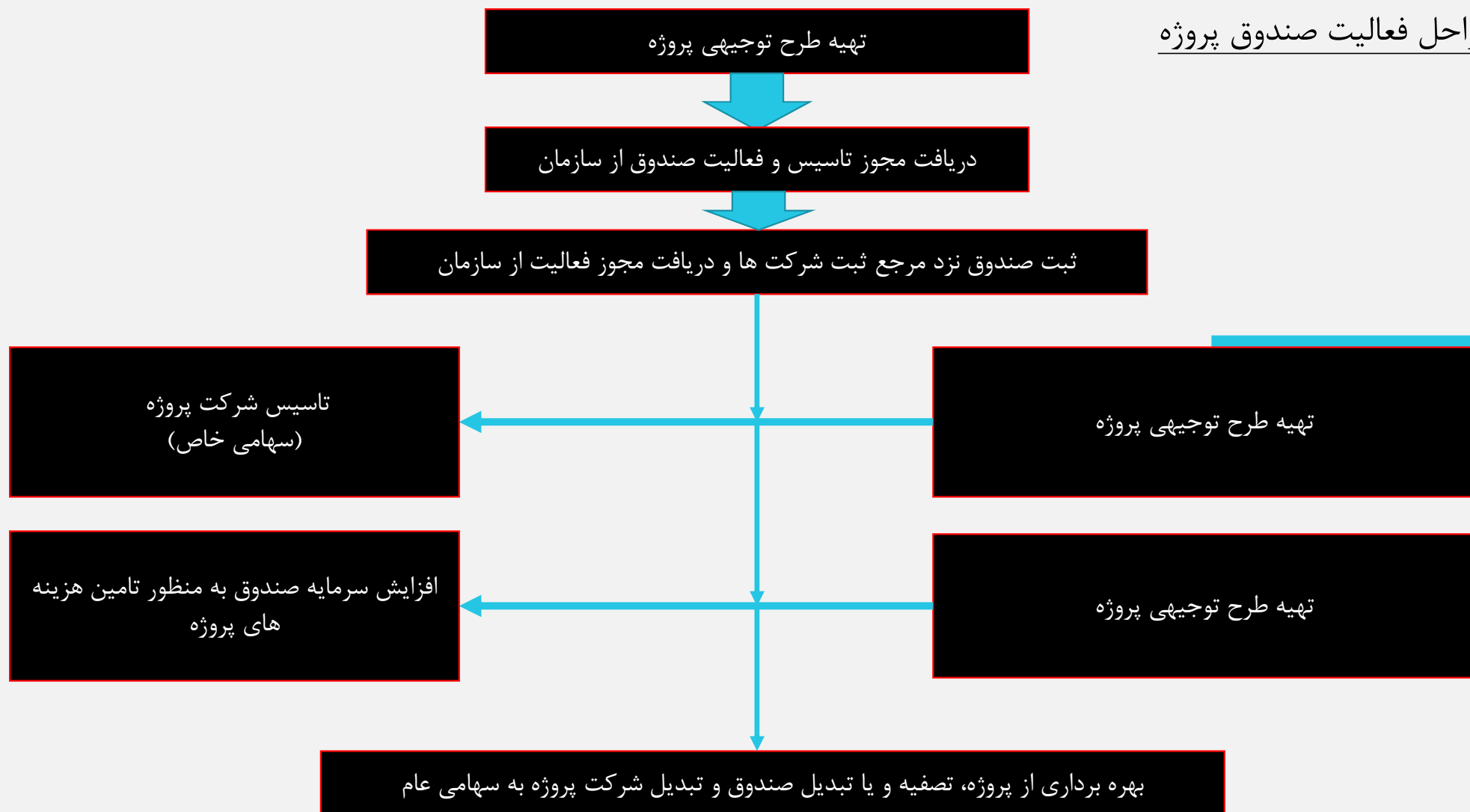
- ۱- درخواست تاسیس صندوق زمین و ساختمان توسط مالکان اراضی و صاحبان ایده
- ۲- ارائه مستندات شامل طرح توجیهی و وثایق قابل ارائه و قبولی سمت ارکان به مشاور عرضه
- ۳- اخذ موافقت اصولی و مجور تاسیس و فعالیت صندوق توسط مشاور عرضه
- ۴- پذیره نویسی واحدهای سرمایه گذاری صندوق
- ۵- انجام کلیه فرایندهای مربوط به معاملات ثانویه توسط رکن بازار گردان و ضامن
- ۶- اتمام ساخت پروژه و تسویه با سرمایه گذاران

تامین مالی از طریق صندوق پروژه

صندوق پروژه یکی از انواع صندوق های تامین مالی است که تامین مالی پروژههای مشخص را فراهم میکند. در واقع، صندوق پروژه با کسب مجوز از سازمان بورس اوراق بهادار تاسیس میشود و بستری برای جمع آوری سرمایه خرد از عموم و تخصیص آن به پروژه تعریف شده در اساسنامه صندوق است.

این صندوقها پس از بررسی علمی پروژه ها و طرح های اقتصادی مختلف پروژههای خاص را انتخاب کرده و فرآیند تامین مالی را آغاز میکنند. صندوق های پروژه وجوه سرمایه گذاران را جمع آوری کرده و به ساخت و بهره برداری پروژه های تولیدی مختلف تخصیص می دهند. در این حالت مدیریت و مسئولیت تمامی امور پروژه در طول دوران ساخت و بهره برداری به عهده شرکتی است که برای اجرای پروژه مورد نظر تشکیل میشود و تحت نظارت نهادها و ارکان قانونی فعالیت میکند. در صندوق پروژه معمول سرمایه گذاری ها در قالب پروژههایی مانند تبدیل نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی، پتروشیمی، احداث کارخانه و نیروگاه و ... شکل میگیرد.

مراحل فعالیت صندوق پروژه

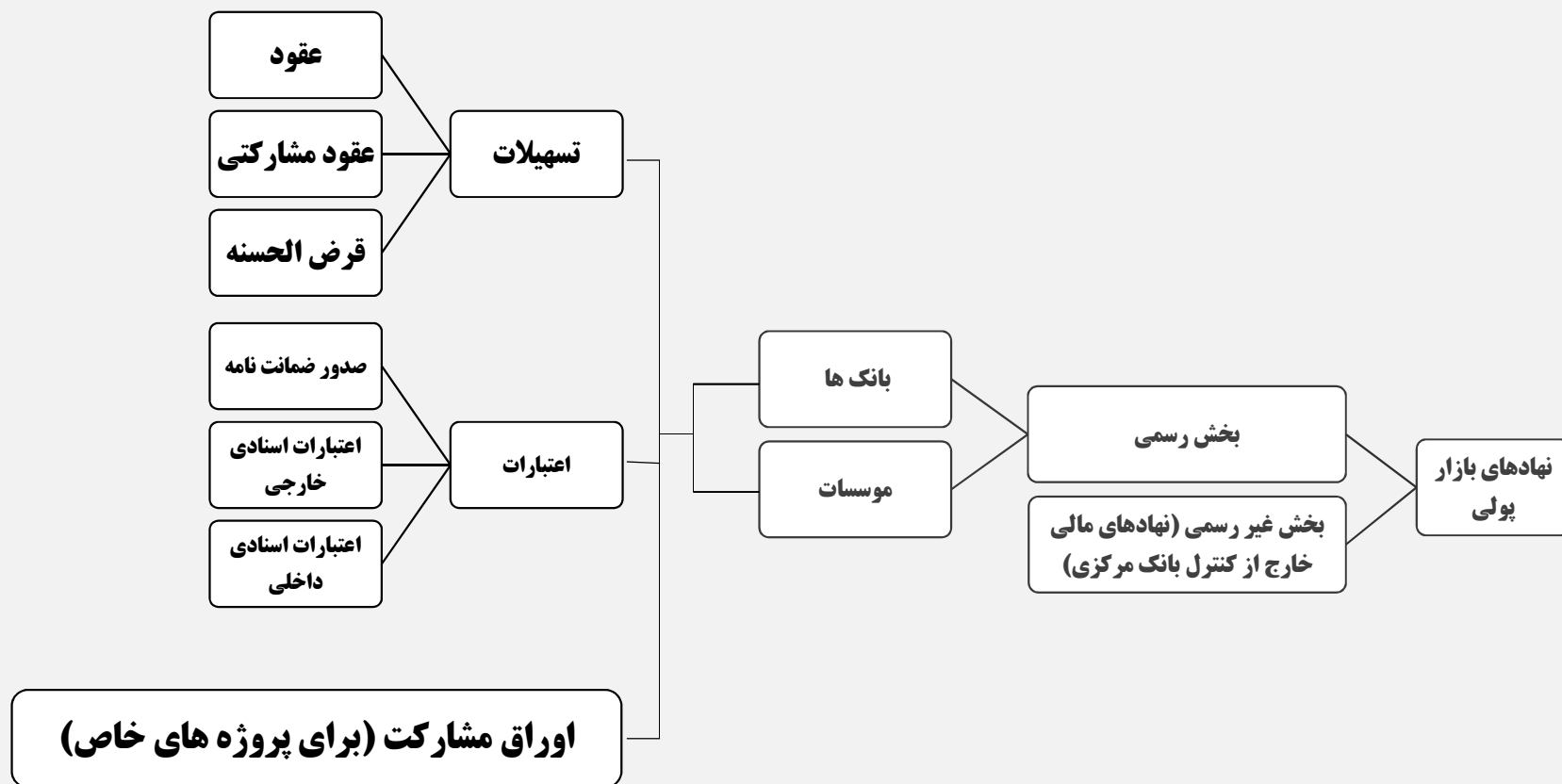

تامین مالی از طریق بانکها و موسسات اعتباری

بانکها در کشور ما یکی از مهمترین دستگاههای تامین منابع محسوب میشوند و بر اساس اظهارات رئیس کل بانک مرکزی (آذرماه ۱۳۹۸) ، ۸۴ درصد تامین مالی در کشور توسط سیستم بانکی انجام میشود، اگر منابع صندوقها و اوراق با درآمد ثابت بورس که سپرده بانکی است را به آن اضافه کنیم، بالای ۹۰ درصد تامین مالی توسط سیستم بانکی انجام میشود در شرایط فعلی اقتصاد کشور بانک محور بوده و بار اصلی تامین مالی واحدهای تولیدی بر دوش سیستم بانکی کشور است. بخش عمده منابع، خواسته یا ناخواسته در بانکها متمرکز شده است و به دلیل عدم آشنایی کافی با روشهای تامین مالی بازارهای دیگر نظیر بازارهای بورس و... عمدتاً در بازار سرمایه و تا حدی عمق کم بازارهای مالی از اقبال عمومی برخوردار نیستند و نتوانستند سهم عمدهای در تامین مالی شرکت ها به ویژه شرکت های کوچک و متوسط ایفا کنند.

نظام بانکی در ایران

انواع تسهیلاتی که در حال حاضر برای اجرای طرح ها یا اعتبارات پروژه ای ارائه میشود عبارتند از وام، اجاره به شرط تملیک، فروش اقساطی، کمک های فنی، مشارکت در سرمایه، تسهیم سود، استصناع و خطوط اعتباری.

وام (: Loan این نوع از تسهیلات برای طرح هایی با آثار اجتماعی و اقتصادی قابل توجه که زمان اجرای طولانی دارند و ممکن است درآمدزا هم نباشند به کار می رود. وام ها به دولت ها یا موسسات عمومی و غالبا به کشورهای کمتر توسعه یافته عضو برای اجرای طرح های زیربنایی و صنعتی اعطا میشود.

اجاره به شرط تملیک (: Leasing یک نوع اعتبار میان مدت برای اجرای طرح های صنعتی است که براساس آن تجهیزات سرمای های و سایر سرمایه های ثابت مثل کارخانه، ماشین آلات و تجهیزات برای صنایع، صنایع تبدیلی کشاورزی، زیربنایی، حمل و نقل و غیره برای استفاده هر دو بخش خصوصی و عمومی ارائه می شود. این نوع از تسهیلات برای کشتی، تانکرهای نفت، کشتی های ماهیگیری و غیره هم اعطا می گردد. بعد از پایان مدت اجاره، بانک مالکیت تجهیزات را به مستاجر به صورت هبه منتقل می کند.

فروش اقساطی (: Instalment Sale فروش اقساطی شبیه اجاره به شرط تملیک است. با این تفاوت عمده که در فروش اقساطی مالکیت سرمایه در زمان تحویل به ذینفع منتقل میشود.

براساس این شیوه، بانک تجهیزات و ماشین آلات را خریداری می کند و با اعمال درصدی سود به ذینفع می فروشد.

مشارکت در سرمایه (: Equity Participation در این روش تامین مالی بانک در سرمایه شرکت های در حال فعالیت یا جدید در بخش خصوصی یا عمومی مشارکت می کند. مشارکت بانک حداکثر معادل ۱/۳ سرمایه ثبت شده است.

تسهیم سود (: Profit Sharing نوعی از مشارکت است که طبق آن دو یا چند شریک برای تامین مالی یک شرکت، سرمایه ای را فراهم می کنند. مشارکت کنندگان به نسبت سهمی که فراهم کرده اند در سود یا زیان شرکت، شریک هستند.

خطوط اعتباری (: Line of Financing طبق این شیوه، بانک از طریق اعطای تسهیلات، اجاره به شرط تملیک و فروش اقساطی به منظور کمک به رشد و توسعه صنایع کوچک و متوسط کشورهای عضو (عموما در بخش خصوصی) اعتبار میدهد.

استصناع)): این شیوه تامین مالی یک نوع جدید از تامین اعتبار برای اجرای طرح های صنعتی و تجارت کالاهای سرمای های و افزایش تولید صادراتی کشورها است. استصناع قراردادی برای تولید کالاهای تولیدی یا دیگر دارایی هاست که براساس آن تولیدکننده تعهد می کند، کالاهای مشخص را مطابق با ویژگی معین، با نرخ مشخص و در یک زمان خاص تولید کند.

کمک فنی (: Technical Assistance علاوه بر موارد مزبور، بانک برخی کمک های فنی را نیز به صورت بلاعوض یا وام برای فراهم آوردن مهارتهای فنی جهت کمک به طرحها مانند تهیه مطالعات امکان سنجی، طراحی و مهندسی، نصب و ارائه خدمات مشاور های از قبیل تعیین سیاس تها، مطالعات بخش ها، تحقیقات و غیره به کشورها اعطا می کند.

اعتبارات اسنادی داخلی - LC :

به شیوه ای از ارائه اعتبارات گفته می شود که در آن بانک صادر کننده LC تضمین پرداخت وجه معامله را ضمانت می نماید . برای دریافت اعتبار ال سی داخلی نیاز به گشایش پرونده اعتباری نزد بانک عامل میباشد.

قرارداد بانک بر پایه ضمانت ملکی یا قرارداد لازم الاجرا با درخواست کننده اعتبار منعقد می شود در صنعت برنج استفاده از اعتبارات اسنادی داخلی امری بدیهی است و با توجه به زنجیره برنج در کشور امکان استفاده از ال سی های بک تو بک وجود داشته و با نرخ تنزیل قابل اتکا می تواند به تامین نقدینگی واحدهای صنعتی کمک نماید.

حد و سقف اعتباری :

حد اعتباری که توسط بانکها در قالبهای مختلف داده می شود معمولاً یکبار در سال قابلیت افزایش یا تغییر را دارد و با هر بار تسویه نیاز به حد مجدد نیست . اما در اعتبار سقف پس از هر بار استفاده بایستی نسبت به تمدید آن اقدام کرد . اعتبارات در قالب حد و سقف عبارتند از

ال سی داخلی

تنزیل ال سی

فروش اقساطی

خرید دین اسناد دریافتنی و

ضمانت نامه های بانکی در قالب تعهد پرداخت و سایر ضمانتنامه ها می باشد

یکی از روشهای جذاب تامین مالی که سالیان زیادی از عمر آن نمی گذرد تامین مالی جمعی است.

در این روش سرمایه های خرد افراد و موسسات در قالب یک طرح تجاری و اقتصادی گرد هم می آیند و باعث به راه افتادن یک فعالیت اقتصادی می شوند . در کشور ما نیز سالها قبل بر پایه آموزه های دینی به نوعی تامین مالی جمعی در قالب تعاونیها شکل می گرفت . اما امروزه به توجه به تجربه موفق کشورهای اروپایی در این زمینه . تامین مالی جمعی توانسته است رشد فزاینده ای به خود گرفته در قالب پلتفرمهای تامین مالی به شکل نوین به منصفه ظهور رسیده است . شرکتهای دانش بنیان یکی از مشتریان اصلی این مدل از تامین مالی هستند .

در صنعت فلز برنج و ساختارهای وابسته تغییر نگرش به سمت دانش بنیان شدن استفاده از مزایای این مدلها را دو چندان می کند.
پیشنهاد :

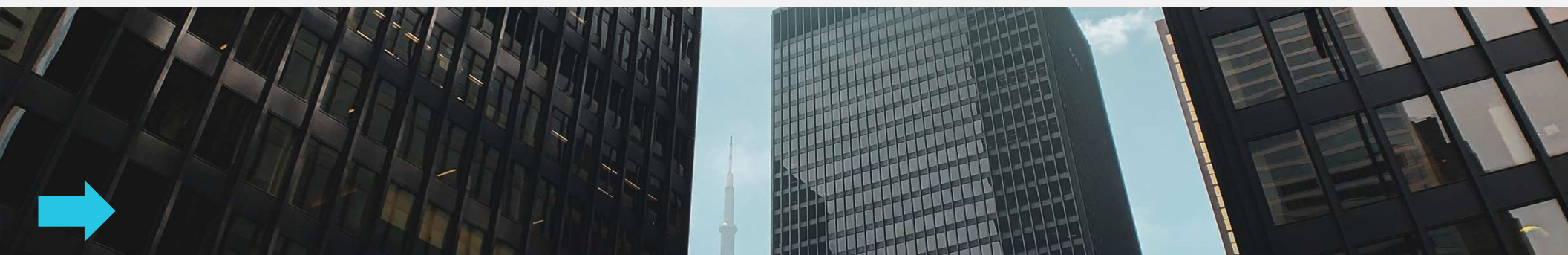
ایجاد یک پلتفرم تامین مالی در صنعت فلز برنج و تکمیل زنجیره ارزش.

انعقاد قراردادهای مشارکت در تولید در این بستر نیز فراهم است

تامین مالی جمعی

Crowd Funding

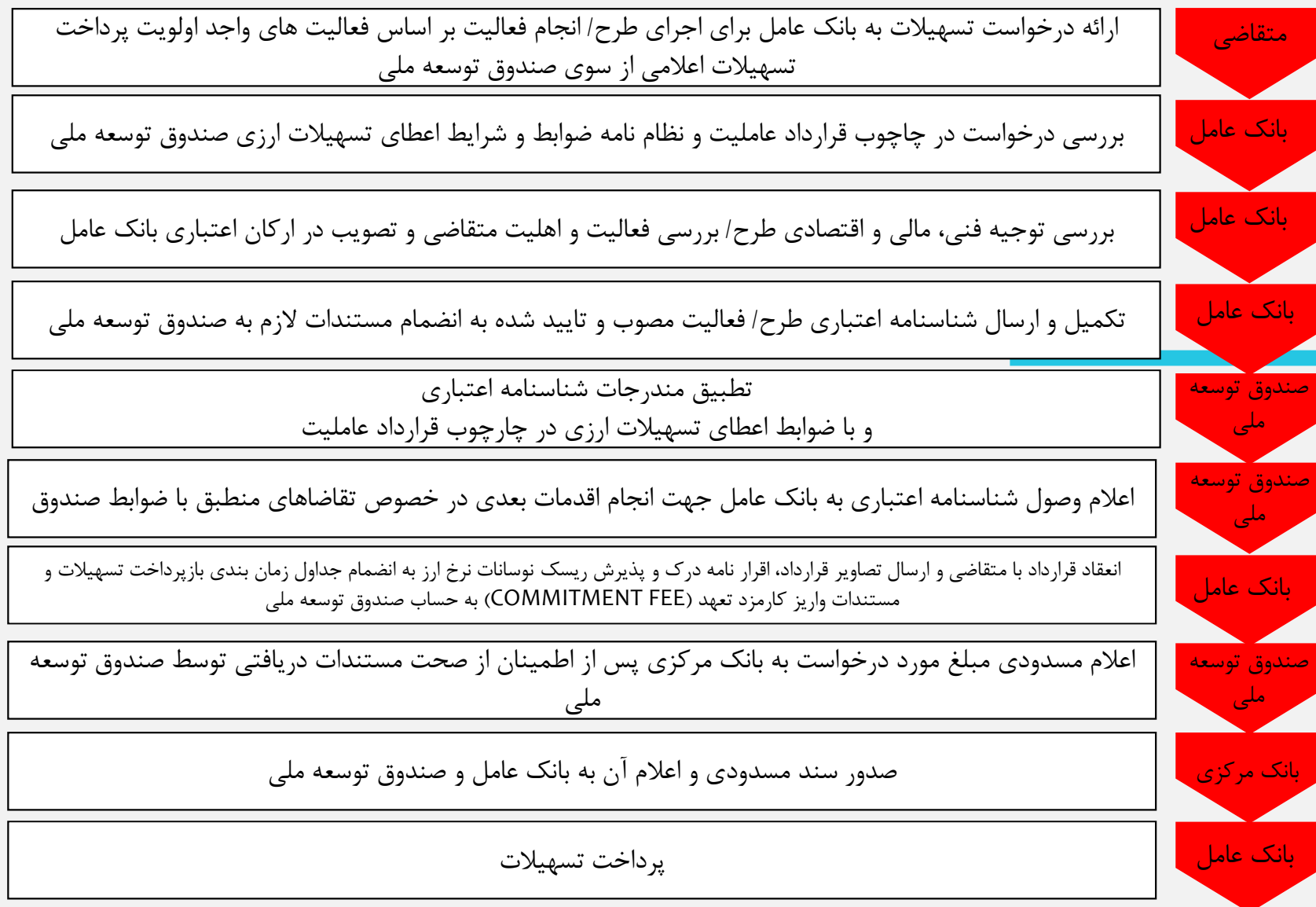
شرایط و فرآیند دریافت تسهیلات از صندوق توسعه ملی:

شرایط و فرآیند دریافت تسهیلات ریالی: متقاضیان دریافت تسهیلات ریالی از محل منابع صندوق توسعه ملی باید شرایط عمومی مندرج در نظامنامه ریالی «بخش چهارم» (اشخاص مجاز) مصوب هیأت امناء صندوق توسعه ملی را دارا باشند. همچنین طرحهای ارائه شده توسط متقاضیان دریافت تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی میبایست مطابق با بخش سوم نظامنامه ریالی در چارچوب فهرست اولویت های پرداخت تسهیلات ریالی باشد. فرآیند اعطای تسهیلات ریالی از محل سپرده گذاری منابع صندوق توسعه ملی به شرح زیر است:

درخواست بانک ها از صندوق توسعه ملی برای انجام سپرده گذاری از محل منابع صندوق در بانک های متقاضی	۱
بررسی درخواست بانک ها در صندوق بر اساس عملکرد و قوانین و انجام سپرده گذاری ریالی در بخش های مختلف در بانک های سپرده پذیر	۲
مراجعه متقاضیان تسهیلات ریالی به شعب بانک های سپرده پذیر	۳
بررسی درخواست متقاضیان (سرمایه ثابت/ سرمایه در گردش) توسط ارکان اعتباری بانک مطابق با قرارداد فی مابین صندوق توسعه ملی و بانک سپرده پذیر و همچنین مقررات داخلی آن بانک	۴
اعطای تسهیلات ریالی به طرح ها (سرمایه ثابت/ سرمایه در گردش) مصوب در بانک سپرده پذیر	۵

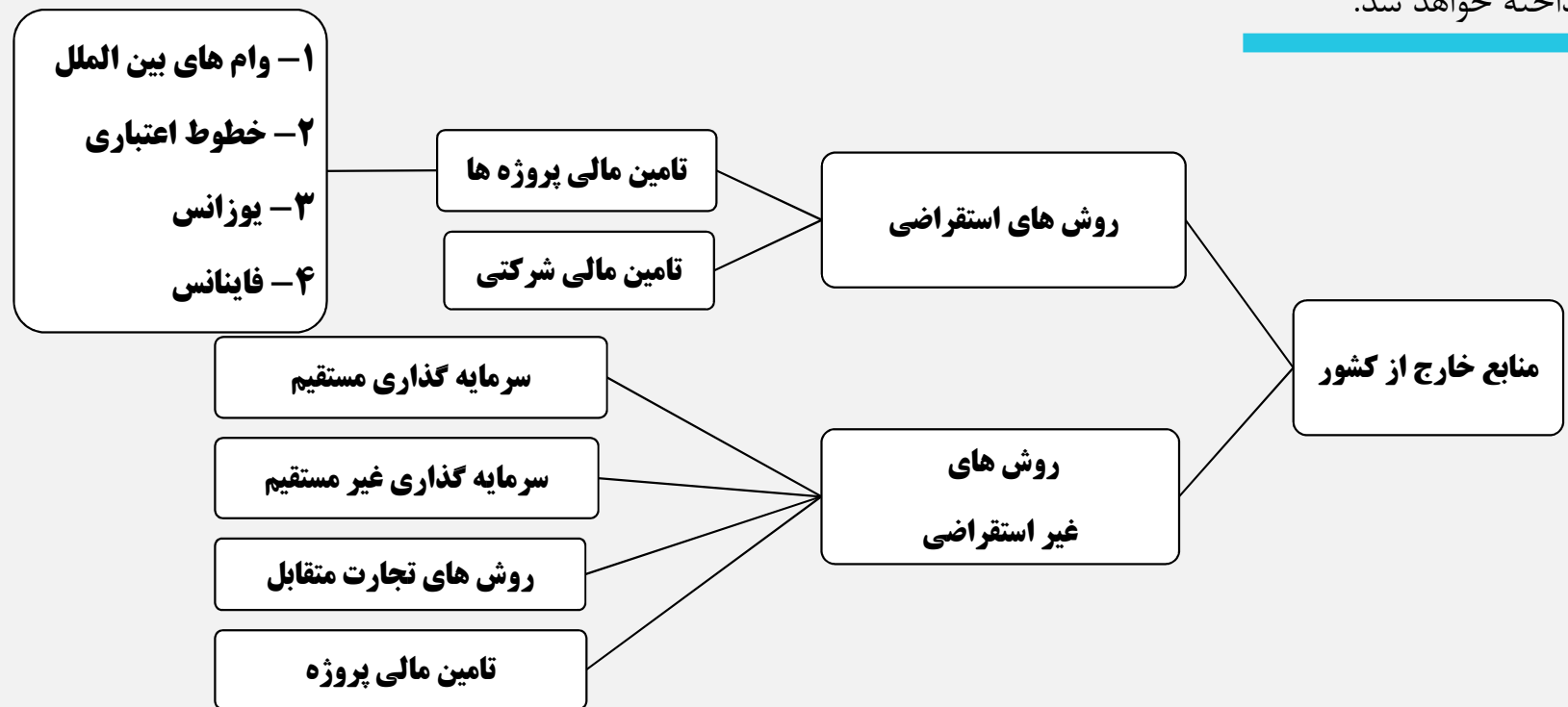
شایان ذکر است صندوق توسعه ملی در تصویب و بررسی طرحهای متقاضی از محل سپرده گذاری این صندوق در بانکهای سپرده پذیر، هیچگونه اعمال نظری نداشته و در صورت تصویب طرحها توسط بانک و فعالیتهای متقاضیان در ارکان اعتباری بانک سپرده پذیر، تسهیلات مورد نظر راسا ذیربط طبق ضوابط صندوق توسعه ملی و مقررات داخلی بانک مربوط پرداخت خواهد شد.

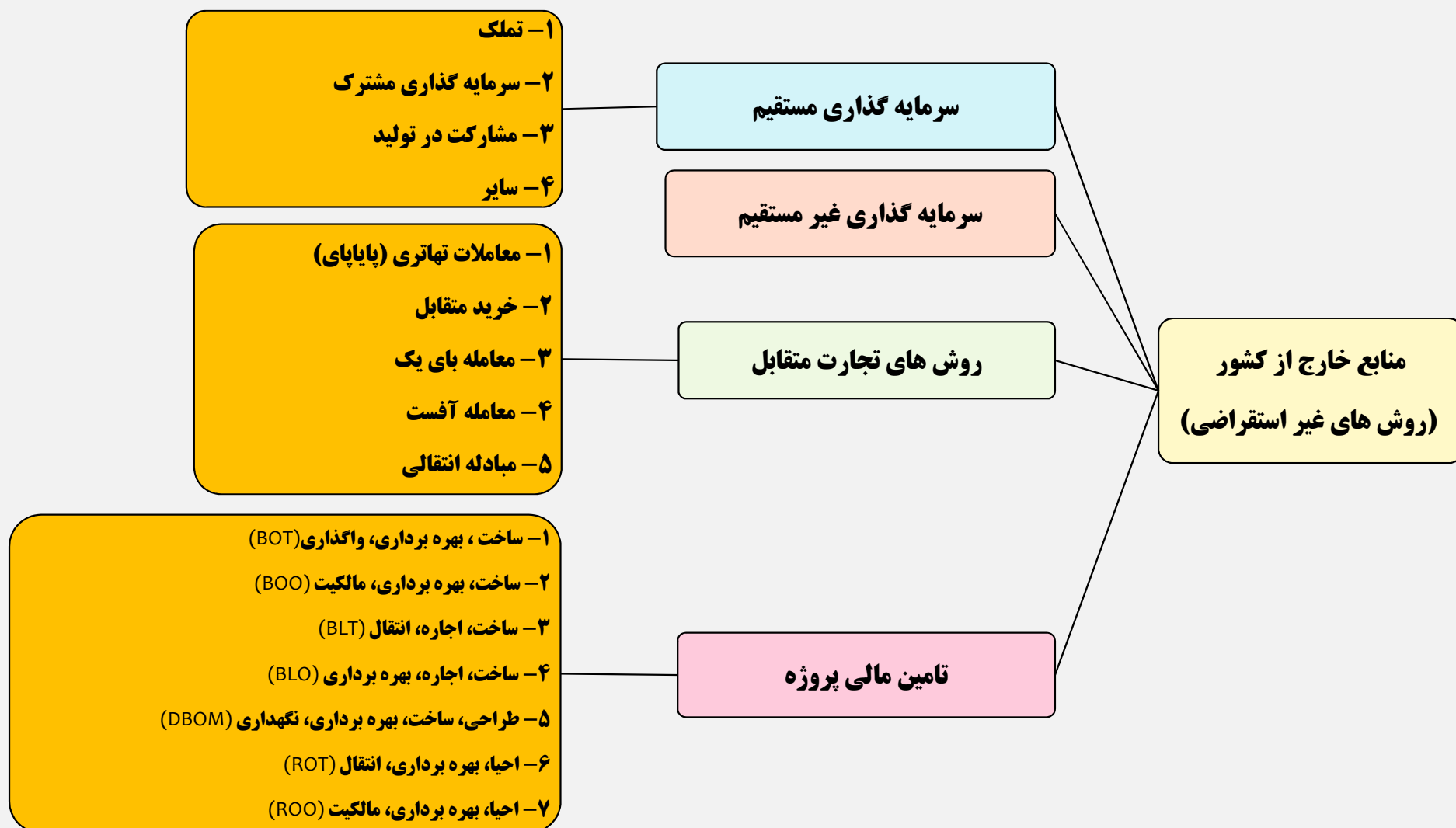
شرایط و فرآیند دریافت تسهیلات ارزی: متقاضیان دریافت تسهیلات ارزی از محل منابع صندوق توسعه ملی باید شرایط عمومی مندرج در نظامنامه ارزی «بخش پنجم» (اشخاص مجاز) مصوب هیأت امنای صندوق توسعه ملی را دارا باشند. همچنین طرحهای ارایه شده از طرف متقاضیان دریافت تسهیلات ارزی از محل منابع صندوق توسعه ملی میبایست مطابق با بخش چهارم نظامنامه ارزی در چارچوب فهرست اولویتهای پرداخت تسهیلات ارزی باشد. فرآیند اعطای تسهیلات ارزی از محل منابع ارزی صندوق توسعه ملی در صفحه بعد نشان داده شده است:

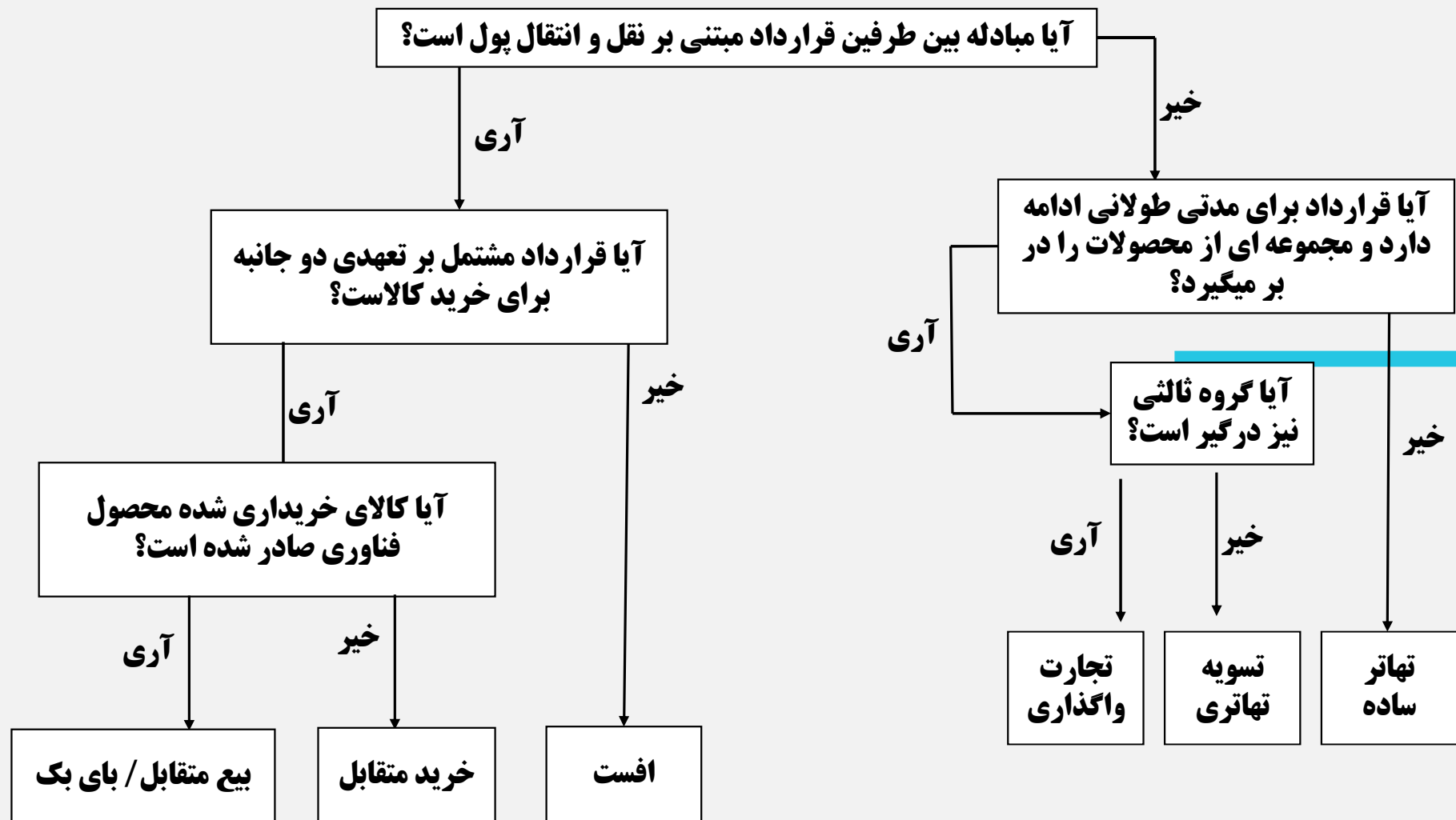

تامین مالی از محل منابع خارج کشور

جذب سرمایه های خارجی به یکی از مهمترین روشهای تامین مالی برای اجرای پروژههای عمرانی تبدیل شده است، زیرا بزرگترین چالش پیش روی کشورهای در حال توسعه من جمله کشور ما، نحوه تامین مالی و تهیه بودجه اجرایی الزم برای انجام پروژه های زیربنایی و بهره برداری از محصولات و خدمات حاصل از آنها میباشد. در واقع کمبود منابع که برای تامین سرمایه در داخل کشورها وجود دارد، موجب شده است تا به دنبال راه های جایگزین تامین مالی باشند. استفاده از سرمایه های خارجی میتواند به دو روش استقراضی و غیراستقراضی صورت بگیرد که در ادامه به آن پرداخته خواهد شد.

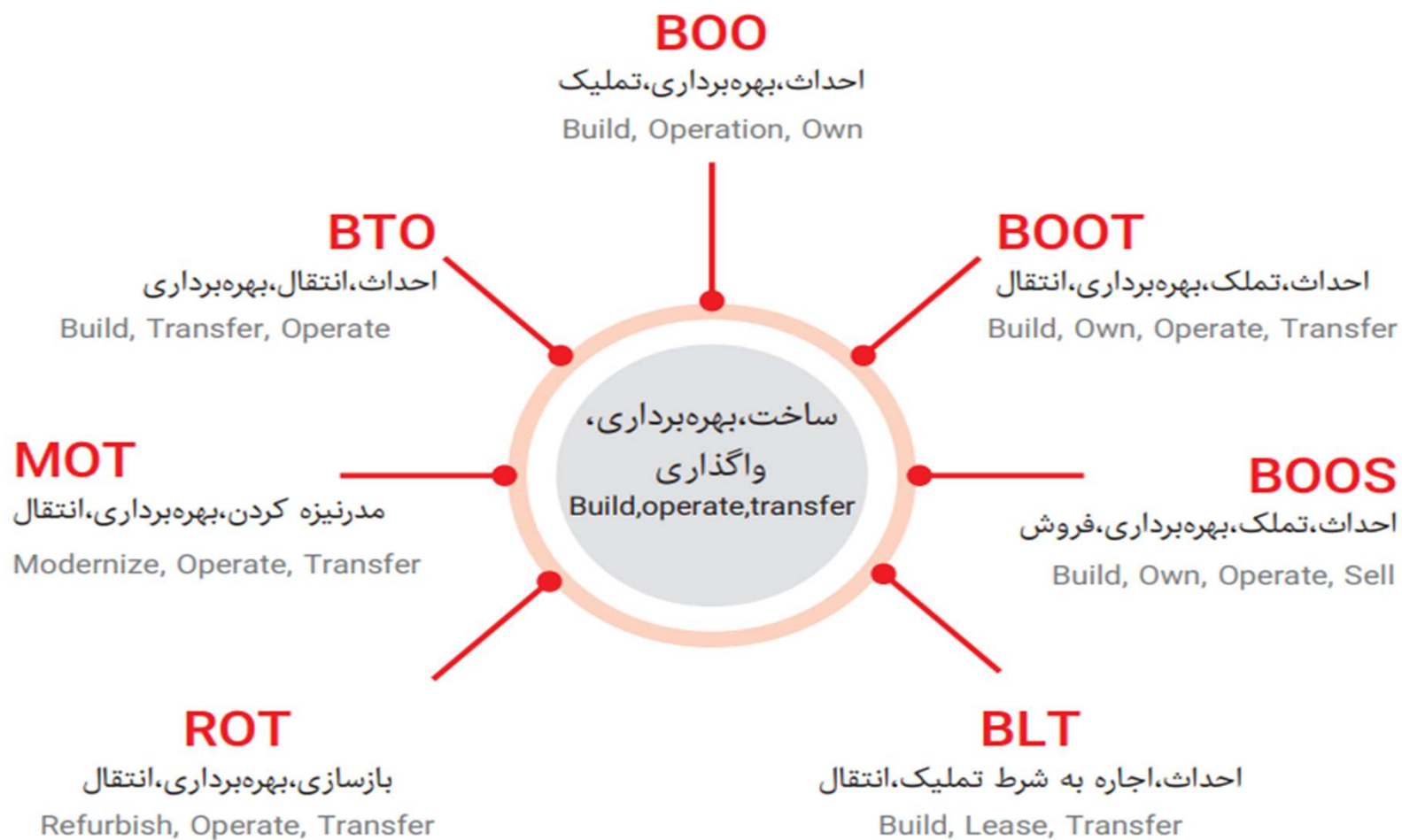

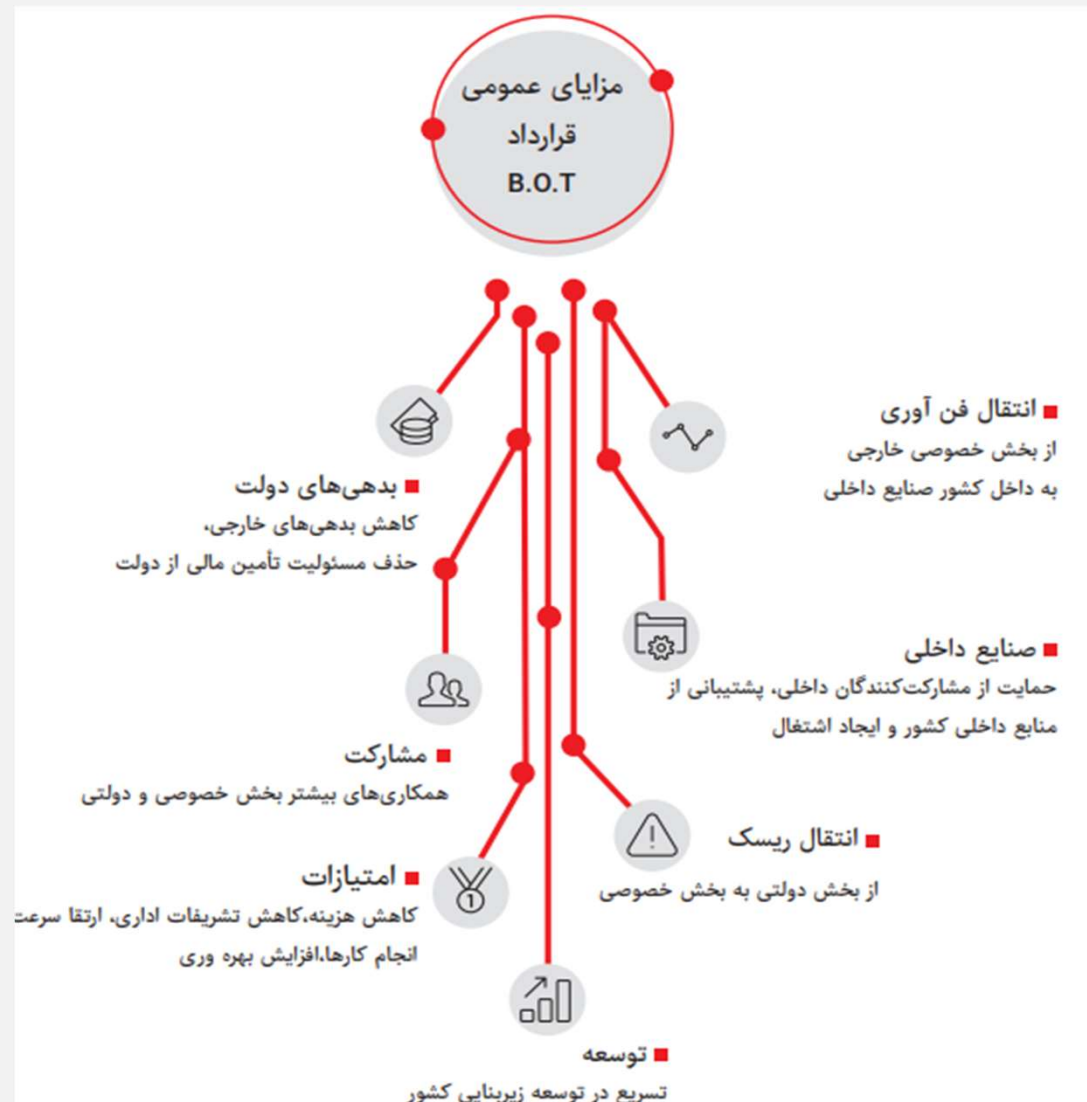

پرداخت ها به صورت نقدی و غیرنقدی امکان پذیر میباشد و طرف خارجی علاوه بر تامین مالی طرح در بیشتر موارد مسئولیت اجرایی و مهندسی، سفارشات، ساخت و نصب، انتقال فناوری، آموزش و راه اندازی را نیز متعهد میگردد. در حقیقت در این نوع قراردادها با یک پیمانکار عمومی رو به رو هستیم و طرف داخلی نظارت فنی و مالی پروژه را بر عهده خواهد داشت.

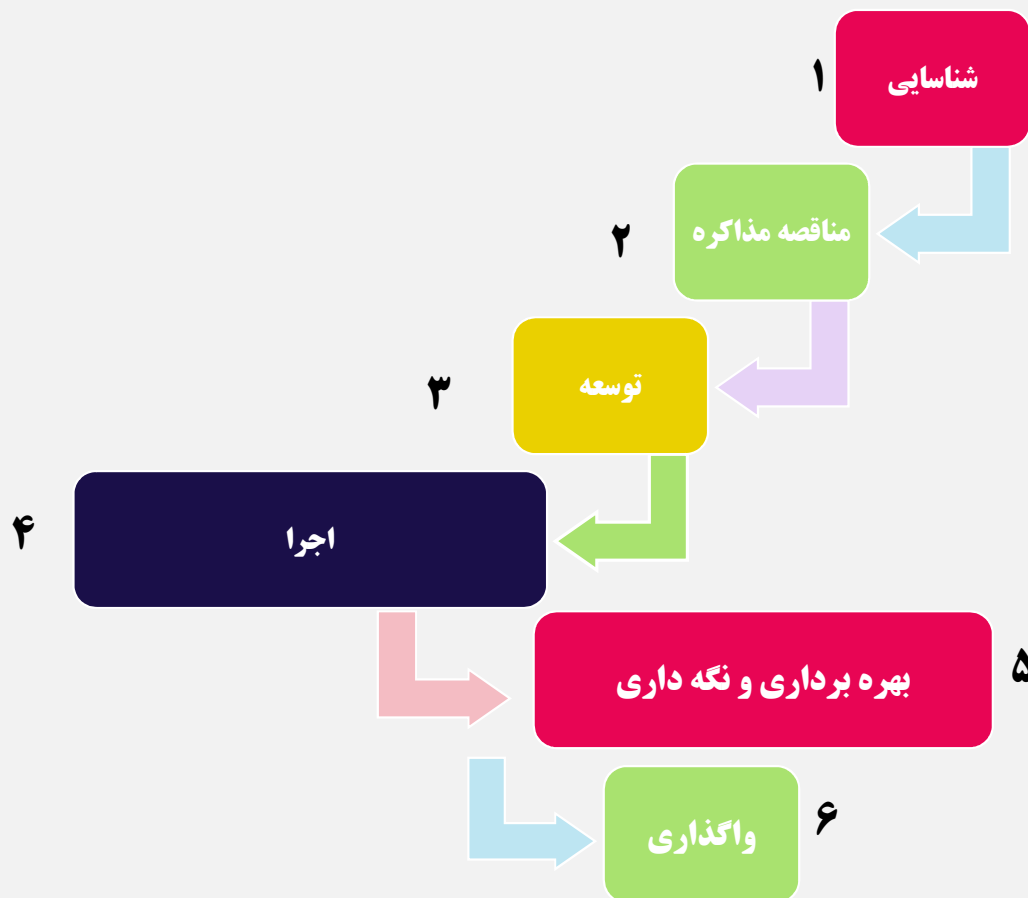
معامله بیع متقابل یکی از شیوه های تجارت متقابل است که نسبت به دیگر شیوه های آن و همچنین نسبت به خرید عادی تسهیلات از شکل پیچیده تری برخوردار است. در حالت کلی در این قرارداد، ابتدا تسهیلات و تجهیزات تولیدی توسط فروشنده اولیه به خریدار اولیه فروخته میشود و پس از تولید محصولات، خریدار اولیه محصولات تولید شده توسط تجهیزات فروشنده اولیه را به او خواهد فروخت. تامین مالی پروژه ها: روشهای تامین مالی پروژه، روشهایی هستند که با به کارگیری آنها، ساختار، نوع منابع پولی اعم از نقدی و اعتباری، روش بازپرداخت مبالغ استقراضی مورد نیاز پروژه مشخص میشوند. در این روش روابط قراردادی تامین کننده مالی با نهادهای مربوط مانند دستگاه اجرایی، وزرات امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، بانک عامل، سرمایه گذار و پیمانکار، تعیین و منابع مالی مورد نیاز مشخص میشوند. در ادامه به برخی از قراردادهای تامین مالی به منظور تامین مالی پروژه های بزرگ، به ویژه توسعه پروژه های زیربنایی که از طریق مشارکت عمومی خصوصی مورد استفاده واقع میشود اشاره میشود:

در این روش کارفرما بازپرداخت هیچ وامی را از طرف سرمایه گذاران یا متولیان پروژه تضمین نکرده و در نتیجه فشار ناشی از استقراض کاهش مییابد. به علاوه ریسک های مربوط به ساخت و فناوریهای جدید نیز به طرف مقابل (بخش خصوصی) منتقل میگردد.

روند به کارگیری روش B.O.T:

احداث ، بهره برداری، تملیک BOO

قراردادهای B. O.O نوعی قرارداد بین المللی است که در آن «شرکت پروژه» نسبت به ساخت، تملک، راه اندازی و نگهداری پروژه برای همیشه اقدام کرده و عوارض اجاره ها، مخارج و درآمد پروژه را جمع میکند. سرمایه گذار در **B. O.O** مسئول ساخت و بهره برداری از پروژه بوده و هیچ اجباری در مورد تحویل پروژه ساخته شده به دولت و یا بخش دولتی ندارد. در واقع مالکیت این پروژه ها در اختیار سرمایه گذار بوده و هیچگونه محدودیتی در مورد زمان بهره برداری از پروژه نداشته و قرارداد فاقد تعهد انتقال پروژه به دولت میزبان، پس از پایان امتیاز موجود است. اینگونه پروژه ها در کشورهایی به وجود می آیند که :

الف: دارای حساسیت کمتری نسبت به واگذاری امتیاز به سرمایه گذاران خارجی می باشند.

ب: سیاست های روشنی جهت بهره گیری از سرمایه گذاری بخش خصوصی تدوین نموده اند.

ج: قبال تجربه کافی در روش (B.O.T) را کسب نموده باشند.

Thank You

رضا حبیبی

Habibi.reza4@yahoo.com

TREY
research